

Št. 198

**DECEMBER
2022**

Št. člana_ice društva:

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

**PRIPOROČENI
PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 2 EUR**

Polovico dobi član_ica društva.

KRALJI ULICE

Odgovorni in izvršni urednik:

Jean Nikolič

Tehnični urednik in oblikovanje:

Chris Hartke

Uredniški odbor:

Bojan Dekleva, Maja Vižintin, Špela Razpotnik

Sodelavci uredništva:

Tomaž Golob – Taubi, Barbara Jozelj, Žiga Novak, Jasmina Memić,

Špela Blatnik, Diego Menendes, Jure Zebec, Maruša Ivančič

Grafična zasnova:

Karlo Medjugorac

Lektoriranje:

Mojca Pipan

Ilustracije:

Miloš Dragojevič, Rade Nikolič, Leah Artist Mihalič, Ban, ArtsyBee,

RJ, Gašper Sojč, Bianca Blauth, Saydung89

Opombe:

Prva stran: Nada Žgank

Zadnja stran: Nada Žgank

Tisk:

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Prostovoljni prispevek za časopis je 2 EUR.

Celoletni prispevek za naročnike v Sloveniji znaša 36 EUR, v tujini pa 72 EUR. Poštšina je vključena v ceno.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

030 323 128 (SMS komentarnica)

E-pošta: urednistvo@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0400 1004 8456 921 odprt pri Nova KBM

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje -- Mestna občina Maribor

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO

Javni stanovanjski sklad MOL -- Javni medobčinski stanovanjski sklad Maribor

Stanovanjski sklad RS -- Zavod RS za zaposlovanje -- Ministrstvo za javno upravo

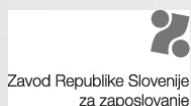
Evropski socialni sklad, projekt sofinancirata Republika Slovenija in Evropska Unija

Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev prispevkov

ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Uvodnik:

SMETIŠČE KOT SOCIALNO STIČIŠČE

Foto: osebni arhiv

Pred našim domom, tako kot verjetno še katerim, če ne živite ravno v središču, kjer so smeti z genialno idejo »potopnih smetnjakov« po nojevsko poskrili pod zemljo, je vrsta smetnjakov. Naši še niso zaklenjeni, zaradi česar se je okoli njih razvilo živahno dogajanje. V prvi vrsti so seveda odbijajoči in nam dajejo vedeti, kako neskončno veliko vsega vsakodnevno odmetavamo in kako zelo smo posledično odvisni od delavcev podjetja, ki smeti odvažajo. A za to kuliso odvečnega in smrdljivega, ki jo vrsta zabojnikov ustvarja med nami in sosedi, se skriva marsikaj zanimivega.

Razvila se je redna praksa, da kdo, ki ima namen odvreči kaj še uporabnega, to zloži na kamniti zid nasproti zabojnikov. To so lahko obleke, torbice, včasih tudi igrače ... Danes je bila odvržena roža, nerodno porezano, a še živo drevo življenja, ki sem ga nemudoma vzela in tudi že presadila in zalila, da zaživi svoje novo življenje. Na zidku je bila ravno danes tudi ročna ura, še delujoča, ki sem jo hotela vzeti, pa me je nekaj zmotilo. Takoj ko tole do konca napišem, grem ponjo, saj me je ravno včeraj neki gospod vprašal, če imam zanj kako uro, točno tako s kazalci si je želel, kot je tista zavržena. Tudi to novo življenje ure, kot tudi drevesca življenja, me navdaja z upanjem, da je še nekak smisel pod preprogo tega kapitalističnega kvaziživljenja. Potem so tu ljudje, ki gredo stopnjo naprej in ne gledajo le stvari na zidku ob smetnjakih, ampak smetnjake odpirajo in po njih brskajo za še uporabnimi stvarmi. Nekateri imajo občudovanja vredno opremo, rokavice, telovnike ter palice, ki olajšujejo potapljanje v te zabojnike. Včasih, običajno ob nedeljah, pridejo do naših smetnjakov tudi prebivalci bližnjega romskega naselja in tudi na »gospodov dan« pridno delajo, v nasprotju s tistimi prejšnjimi pa ob tem še živahno kramljajo.

Res je, kdaj, ko pride po smetnjakih z mešanim odpadom brskat kak osamljeni samotni jezdec, ki deluje, kot da najmanj od vsega išče stike z drugimi, se mi zares mlo stori, ko pomislim na človeško osamljenost in raznolike težke in meni nepojmljive načine prebijanja skozi življenje. To težo misli razbije veselo prijatelja, ki pride do nas mimo smetnjakov in neredko z zanosom prinese s seboj kaj ne le uporabnega, ampak tudi zanimivega, kot je skoraj delujoč stol, ki potrebuje le malo sanacije.

Kot vidite, se pri naših smetnjakih zares skriva cela paleta človeških izkušenj. Če dobro premislim, se tam zgodi več medsosodskih stikov kot kjer koli drugje v našem naselju, če si to le dopustimo in ne pridemo odnest smeti s slušalkami na ušesih in okamnelim izrazom na obrazu. Zdelo bi se mi lepo, da bi se okoli te dejavnosti ustvarila še bolj povezana skupnost, da bi lahko o ponovni uporabi smeti sproščeno kramljali in izmenjevali izkušnje. Saj je to vendar tema prihodnosti, nekaj, kar bi nas vse moralo zanimati! Nekega dne, že po apokalipsi, bodo večine razvrščanja in ponovne uporabe smeti namreč poglavitna večina preživetja. Za nami bo ostalo zares ogromno tega, kar pomislite na vrto glave količine vsega, kar danes ekscesno proizvajamo, prodajamo, kupujemo, morda malo tudi uporabljamo, potem pa zavržemo.

Otrociiii, pripravite svoje pripomočke za brskanje! Danes gremo na smetišče nabirat strojno opremo, da bomo lahko sestavili model predapokaliptičnega računalnika! pa bo slišati pozive učiteljic v poapokaliptični šoli.

Špela Razpotnik

Kazalo:

- 2 **UVODNIK**
- 4 **SLIŠANJE GLASOV**
- 7 **VPLIVNIK**
- 8 **POLJE ČASTI**
- 10 **TOKOKROG**
- 11 **CESTNA FILOZOFIJA**
- 12 **NEKAJ CESTNIH**
- 13 **ANEKDOTE IZ PRODAJE**
- 14 **BREZDOMKA 7**
- 15 **MARIBORSKA SCENA**
- 17 **LITERARNA PRILOGA**
- 21 **SARIN DNEVNIK**
- 22 **MATUŠKA**
- 24 **IN MEMORIAM: LEOPOLD KOŠIR – POLDE**
- 26 **KRALJEVI RECENZOR**
- 28 **IZZA REŠETK**
- 30 **TEBI, »PSIHIČNEMU BOLNIKU«**
- 31 **GIACOMOV FOTO KOTIČEK**
- 32 **KOMENTARNICA**
- 33 **OGLASNA DESKA**
- 34 **NAGRADNA KRIŽANKA**

TO SEM JAZ: VESNA

Kot novorojenček sem dobila hudo vnetje, starši niso imeli sredstev, da bi me zdravili, rezultat je gluhonemost. Imam še dva brata, ki sta prav tako gluhonema, sestra pa živi slišče življenje. Želim si slušnega aparata, a zanj trenutno nimam dovolj sredstev, zato ponujam Kralje ulice. Ti mi omogočajo dostojnejše preživetje.

Foto: Nada Žigank

Cenjene bralke, cenjeni bralci,

ponosni smo na dejstvo, da je bil priporočeni prostovoljni prispevek za časopis nespremenjen celih 17 let. Kljub temu da nam je po svoje godilo, da je bil prispevek vsa ta leta nizek, pa so se vsesplošne podražitve storitev dotaknile tudi nas, zato smo ga z mesecem oktobrom dvignili na dva evra – v nasprotju z drugimi programi društva se časopis namreč samofinancira. Hvala za razumevanje! Uredništvo

PRAVILA PONUJANJA ČASOPISA

Ker želimo, da bi pri razširjanju časopisa Kralji ulice lahko sodelovalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev in bralk, je pomembno, da skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Člani in članice društva, ki ponujajo časopis, ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice.

Doslej so bili v javnosti zelo dobro sprejeti, mnogi bralci in bralke so pohvalili njihov pristop. Želimo si, da tako ostane tudi v prihodnje, zato člane in članice društva spodbujamo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis še bolj približati našim bralcem in bralkam.

- Časopis ponujam na miren in nevsiljiv način.
- Drugim članom in članicam društva, ki ponujajo časopis Kralji ulice, izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do ponujanja časopisa.
- Z drugimi člani in članicami društva se miroljubno dogovarjam glede lokacije ponujanja časopisa.
- Morebitne nesporazume rešujem na miren in spoštljiv način.
- Med ponujanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.

- Med ponujanjem časopisa omenjam predvideni prostovoljni prispevek in od bralcev in bralk ne pričakujem ničesar več.
- Med ponujanjem časopisa ne beračim.
- Spoštujem odločitev bralcev in bralk, da časopis vzamejo ali ne, in jih k temu nikakor ne silim ali jih drugače neprijetno vznemirjam.
- Med ponujanjem časopisa imam svojo uradno izkaznico društva na vidnem mestu. Številka žiga na časopisu mora biti adekvatna številki na izkaznici društva.
- Zbiranje prispevkov za druge dejavnosti društva je poskus zavajanja bralcev in bralk.

Če se član ali članica društva ne drži pravil ponujanja časopisa, je na to najprej opomnjen_a s strani strokovne delavke oziroma delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do ponujanja časopisa Kralji ulice. Bralce in bralke prosimo, naj morebitne kršitve sporočijo v uredništvo na telefonsko številko 059 022 503 ali na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

Slišanje glasov:

URADNE URE SO OB PONEDELJKIH MED 21.00 IN 21.05 ALI O ČEM NE GOVORIM

V oktobru sem se udeležila premiere predstave Slišano življenje. Predstava me je hitro potegnila vase. Doživljala sem prepoznanje stisk s sodelujočimi, na neki točki pa je v meni vse bolj začelo odmevati prepoznanje lastnih prepovedi. Zaradi čudnih nagibov, morda zgolj strahov. Ob stiskah in bolečinah z gibom in zvokom. Neuhojena pot. Moj zid. Besede, dogodki in občutki, zaznave, o katerih ne govorim.

»Ni še pripravljena, preveč jo je strah! Zakaj določi uro, če potem tega ne živi?«

Ko sem gledala igralce v umetniški interpretaciji svojih zaznav, sem se zavedela svojih bitk.

»Kako živeti z dihom pomladnega vetra, ko si okusil vso silovitost orkana?«

Svojih glasov velikokrat ne razumem, pesem je bila spisana neke pri sedemnajstih ...

Spet se izgubljam. Držati nit ali dovoliti, da me glasovi nosijo.

»Za nosom, kako lepo! Ignor!«

Torej gledališka igra. Zaupati. Si dovoliti biti izrazen. Izražati svoje misli, občutja, doživljanja. V svetu, kjer ni prepovedanih besed, misli, čustev in doživljanj.

V nekem miselnem samogovoru v ulicah nad Trstom sem si obljubila, da bom entitetam dala priložnost.

»In sebi tudi, seveda!«

Ja. Ustvarila časovno okno, v katerem bodo uradne ure namenjene entitetam in ...

»Spovednica!«

Prav. Spovednica. Čas za entitete. V katerem bom zgolj prisluhnila ter si še vedno dala ...

»Pizda, danes je ponedeljek! Ni. Danes je ... pizda je!«

Kako težko je to razločevanje. Kdaj sem jaz in kdaj sem jaz.

Zablokirane misli. Danes je ponedeljek. 20.55.

»Še pet minut, draga! Ljubica! Literaturo na kup pa vadi! Kako je še boljše kot to!«

»20.57 in odštevam!«

»Še vedno 20.57, pa ...«

Brina piha na hodniku!

»Ne bodi cinična, draga!«

»20.59 je, si pripravljena? ... Nadaljujemo po oglasih!«

V cerkvenem zvoniku bije zvon. Vidim energije.

»Ničesar ti ne bodo naredile. V redu je. Vidiš, nič ti nočejo.«

Foto: Maja Weiss

Foto: Bojan Dekleva

Vidim jih kot veter s severa.

»Tudi tako jih lahko interpretiraš!«

»Pet minut ni veliko, zdrži, poslušaj, kako že moraš reči: 'Vidim te! Poslušam te!' Prav, sedaj si rekla. Prišli bodo tudi drugi, saj to veš, ne? To je bilo povabilo. Sedaj jih je polna soba. Jih vidiš? Vidiš jih.«

Ja.

»Kaj delajo? Pogovarjajo se med seboj!«

Ja.

»Še minuto. Danes ne bo več kot to! Morda bo naslednjič kakšno vprašanje. Danes si zgolj potrdila, da jih vidiš!«

Hvala ti, Benjamin, dovolila sem si pogledati vase in onkraj.

»Vidiš, počasi odhajajo, ura je minila!«

Kaj je drugače, dovolim si pogledati vase, izgubiti, odtavati in priti nazaj. Nobene drame. Ni izgubljenih besed, brezupnih primerov. Izgubljenih priložnosti.

»Zaupaj vase. Pa kaj moraš o vsem pisati? Ja, pa piši! Če ti je tako lažje! Poročevalka, zapisničarka!«

»Pa dobro, folk, a bo mir!«

Lahko sem vse in vsi. In je v redu.

Včeraj je bil drugi ponedeljek. Položilo me je v posteljo in sem zaspala že pred osmo uro. Zbudila sem se okoli pol desete.

Včasih bi temu rekla moraste sanje. Morda je bila zgolj interpretacija nečesa iz preteklih let. Lažje? Težje? Ne vem.

Danes sem nekako izgubljena. Vendar je zunaj lep dan. Zjasnilo se je. Ustvarjati. Da bo bolečina lažja. Da bo izzvenela s kakršno koli umetnost. Podpora prijateljev. Sprejemanje sebe.

Mojca

Predstava Slišano življenje je nastala v okviru projekta ERASMUS+

»Umetnost glasov – umetnost kot medij podpore slišalcem in slišalkam glasov in drugim osebam, ki uporabljajo storitve služb za duševno zdravje«. Pripravljena je bila s sodelovanjem Društva Slišanje glasov, Društva Kralji ulice ter JSKD-ja. Nastala je z umetniškim vodenjem Maje Dekleva Lapajne in Norberta Svena Föja.

TEBI, KI TO BEREŠ, 3

Sedaj me že malo poznaš, ti, ki to bereš. Porajajo se ti dvomi. Vprašanja. Zakaj? Zakaj si prenašala? Zakaj nisi odšla? Ker nisem imela kam. Mame nimam, oče je pijanec, ne vem, če bi me sploh prepoznal. Prijateljic tudi nisem imela. Ni mi dovolil. Tadej je hotel, da sem takoj po službi doma. Jaz sem nosilec stanovanjske pravice. In on gotovo ne bi plačeval in bi bila deložirana. Prenašala sem zato, ker mi je nenormalno postalo rutina. Pohojena v biti svojega mladega življenja. Osramočena in ponižana. Kot kalup brez vsebine. Ampak zbrala sem moč. Iz vseh atomov veselja sem črpala energijo, da se postavim zase. Nato pa uradni postopki. Prepoved približevanja, podaljšanje prepovedi. Kazenska ovadba. Brezplačna pravna pomoč. Preliminarno zaslišanje. Sodišče. Narok je na moj rojstni dan. Zaradi vloma po prepovedi je bil pridržan. Noge imam kot cement. Tadej bo v zaporu. Druge ni, preveč nasilen je. Da ne rani nikogar več. Da nikomur več ne ugasne cigarete na koži. Da nikogar več ne davi.

Ne joči. Jaz ne jokam več. Jokati nima smisla.

Hudodelstvo in grozodejstvo nad menoj bova z odvetnikom dokazovala. Tožena in tožeča stranka. Jaz tožim Tadeja. On zanika vse. Traja. Nov narok. Tega ne zmoreš sam. Kazenski postopek. Imam v redu odvetnika, on vse zna. Jaz samo pripovedujem svojo zgodbo. Solze mi tečejo po licu, ko govorim. Govorim mirno, da bi me bolje razumeli. Da bi razumeli, kako zelo me je bolelo. Kako nisem mogla dihati. Kako sem se bala, da ne pristanem na invalidskem vozičku. Strah. Strah za svoje življenje. Da bom varna v svojem domu. Skuhala si bom kavo. Daj si še ti. Ali pa si jo naroči. Prijetno je. Vmes, ko jo piješ, lahko razmišljaš. Se spomniš, ko sem ti pripovedovala, da sem bila lačna? Spomniš se. Veš, še velikokrat sem bila lačna. Tudi danes sem lačna, ampak ne zaradi Tadeja, hvala veselju. Na dieti sem. Veš, živeti v miru je dragoceno. Ptičje petje, tišina. Najrajši pa imam šum vetra. Ko se veter zažene po gozdu in tako prijetno šumi. Ta je čudovit. Jaz in mojih 33 let. Ali pa ko me sonce boža, to imam tudi rada.

Zmagali smo! Na sodišču sem zmagala! V imenu ljudstva. Ja, v zapor z njim. Sedaj je moje življenje v utečenih tirih. Nimam nikogar, bojim se ponovitve. Imam pa rada živali. Mucko imam. Viktorija jo kličem. Po zmagi na sodišču sem šla v zavetišče in poiskala ranljivo bitje, da mu ponudim dom. Vem, da obstaja tudi ljubezen. Pač za ene druge ljudi. Tako kot bogastvo. Pač za ene druge ljudi. A razumeš, ti, ki to bereš? Tako je življenje.

Še za nekaj se ti moram opravičiti, tebi, ki to bereš. Ne zameri mi. Ime sem si izmislila. Starost tudi. Je pa to moja zgodba. Nosim jo v srcu. Previdno z njo ravnam in sem ter tja jo komu tudi zaupam. Bodi dobro in vse lepo ti želim v novem letu. Mogoče ti drugič povem nekaj o varni hiši. Srečno 2023!

Xena

05
KRALJI
ULICE

P. S.

Prešnila me je ena misel, ki je del vseh nas. Vsakdo od nas pozna nekoga, ki je prenehal kaditi, piti, se drogirati. Vsak od njih je zmagovalec. Vsak od njih je boljši, kot je nekdaj bil. Bravo, uspelo mu je! Čestitke. Zmagoslavno mu bije srce, premagane so ovire in skušnjave so pregnane. Boljši je. Samozavesten. Družbeno sprejemljivejši.

In jaz. Jaz nisem nikoli pila. Moj partner je. Jaz se nisem nikoli drogirala, moj partner se je. Jaz niti kadim ne. In jezna sem. Jezna na cel svet. Nihče mi ne čestita. Nihče me ne pohvali. Ker sem ista. Nikoli nisem bila tako daleč dol, na dnu. Samo prenašala sem udarce in poniževanja partnerja. Nikogar ni, ki bi priznal moj trud v boju z bedakom, polnim alkohola pa še česa. Nikogar ni, ki bi dal meni kako značko. Tako da se ve, kako zelo sem se trudila ostati normalna. Zaboga vendar, uspelo mi je. Povsem normalna delavna oseba sem. Kljub vsemu ali pa vsemu navkljub. Kakor komu paše. A ni trapasto, ta psiho stil? Saj jaz nikoli nisem bila zanič, da bi me bilo treba tepsti. Saj jaz nikoli nisem nikomur nič hudega storila. Jezi me odnos do nas, ki smo žrtve nasilja. Kot da smo si zaslužile vso bedo življenja. Sama sem si pomagala. Sama. Njemu en kup ljudi. Da je normalen. In zdaj mu čestitajo, kot da je zmagovalec. Zmagovalec sam nad sabo in nevidnimi demoni.

In jaz. Jaz nimam besed. Jaz, opustošena življenja, prikrajšana. Jaz kot človek. Jaz kot ženska. Kdo bo meni čestital? Kdo bo mene potrepljal? Mi priznal moj trud, da sem ostala normalna? Žrtve smo zmeraj pozabljene, prezrte. Ja, to je moja misel dneva.

*Kako sem? Nisem.
Ko bom bo vse.
Praznina pa ne pomeni da ničesar ni;
a niso sanje tisto kar iz nič rodi...*

SLOVO NA GLAVNEM TRGU

Barom

V mestu,
s poletjem obdanim,
me sreča
in gleda skozi meglice
svojih oči,
neprespanih noči,
scanje in kri.

»Ki maš pa jezno?«
me pobara prešerno
s flašo pira,
v sebi umira,
lasje še mokri
od jutranje rose s
klopce na Lentu.

»Jezna počiva,«
mu rečem zlagano,
ker pač vem, da blodnjam
pijanca je, včasih,
najbolje pritrditi,
se posloviti in
pomirjen dalje oditi.

Gregor Brdnik

Varovalke so pregorele.
Treba jih bo zamenjati za uporabnejše.
Tak način ne vodi do svetlobe.
Svetloba je drugje,
drugače korači v hlačnicah usode,
ki ne bo nikoli pesem,
ali pa tudi bo.

Lucija Beguš Vlet

Matjaž Odlazek VPLIVNIK

Foto: osebni arhiv

Dragi moji bralci, za vas imam krasno novico. Zavihtel sem se v samo elito, vrh družbe, crème de la crème. Postal sem vplivnež. Le od kje ta bliskoviti vzpon, se sprašujete? Zadnjič z ženo kupujeva v Hoferju (to bom sicer zdaj, ko sem celebrity, nehal, ker se to za takšnega gospoda ne spodobi, Spar ali pa Mercator, ni druge) in naju ustavi prodajalec Kraljev.

»Šefe, zdele glih nimam drobiža, se dobimo, ko pridem ven iz štarcune.«

»Ok.«

Robo z vozičkom peljeva do avtomobila, vrževa v prtljažnik in jaz odpeljem voziček nazaj. Že med porivanjem vozička vidim prodajalca, ki ima Kralje odprte na dotični strani in se mi smeji.

»Ste tole vi, ane?« in kaže na mojo sliko zraven kolumnne.

»Sem!« sem zaplaval na oblaku slave in vedel, da bo od zdaj naprej povsem drugače.

Malo sva še podebatirala, stisnil sem mu nekaj evrov in časopis vehementno zavrnil in mu pojasnil, da smo mi pisci taki frajerji,

da vsak mesec dobimo tri izvode zastoj. Imam pa zdaj nekaj težav. Vem sicer, da se moram kot vplivnež zdaj oholo obnašati, ne vem pa, kako priti do tega, da bi reklamiral kakšno kremo za hemoroide ali kaj podobnega. Kakor berem, je fajn, če si lep. Tu že imam resen problem. Nekako mi je jasno, zakaj David Beckham zasluži z reklamami nekaj milijard in zakaj jih Luka Modrić ne, saj bi s tistim njegovim frisom lahko reklamiral zgolj kak strup za deratizacijo. Žal sem bližje Luki.

Drug problem je, da ne vem, če se zdaj še spodobi, da se družim z navadnimi ljudmi. Edini zadosti slaven v Trbovljah, da bi se lahko z njim prikazal v kakšni imenitni družbi, je Tocki iz Kmetije. Z njim sem sicer že spil kak pir, pa za probo sem se malo z njim slikal. Ampak samo z enim se nonstop družiti je vseeno malo naporno.

Pa z ženo rada laziva po teh naših hribih in žena to vestno beleži na Facebooku. Paparaci bodo to zagotovo izvohali, zato bova morala biti od zdaj naprej vedno do pike zrihtana, pa ona bo morala imeti za vsak vzpon nove pajkice. Vprašanje je tudi,

Leah Artist Mihalic

če bodo tile naši hribi zadosti dobri za takega influencerja ali se bo treba bolj po kakšnem Zermattu začeti sprehajati. V glavnem, takšna slava potegne za sabo kar precej težav, tako da, če kdo pozna kakšno avšo, ki je izpadla v drugem krogu Sanjskega moškega ali kaj podobnega, naj mi prosim v uredništvo pošlje kontakt, da se malo pomeniva in mi da nekaj nasvetov.

MOJA POT 1: UPAJ, NE OBUPAJ!

Si kdaj obupan? Pogosto? Imaš občutek, da gre življenje mimo tebe, ti pa izgubljaš nadzor? Da bi najraje nekam pobegnil, se skril in prišel nazaj šele, ko bo bolje? Če sploh kdaj bo. Pa bo? Verjemi, bo! Preden ti zaupam svojo zgodbo, želim, da veš, da upanje obstaja. Četudi se zdi, da je vse brez smisla in se ni več vredno truditi, ker je vse zaman, ne bo vedno tako. Padci so boleči, prinašajo razočaranja in grenko žalost, obenem pa pomenijo, da poskušaš. Da se trudiš, da živiš. Tokrat ti ni uspelo, a nič hudega, enkrat ti zagotovo bo. Ta gotovost bo umanjala le tedaj, ko boš odnehal. Čeprav te ne poznam, trdno zaupam vate. Verjamem, da v prav vsakem izmed nas biva želja po življenju, ob njej pa moč, da ji prisluhnemo in jo uresničujemo. Čeprav zna biti strašansko težko, je vredno. Neuspehi ne pomenijo, da si slab, temveč pričajo o tvoji vztrajnosti, o tem, da si borec in imaš pogum, da se spopadeš z ovirami, ki jih nastavlja življenje. Vse to bo enkrat poplačano. Morda ne jutri, niti ne ta mesec, enkrat pa bo ta dan prišel.

Sama dolgo nisem verjela v to. Natančneje, zadnjih pet let se mi je zdelo, da zame ni več upanja in moje življenje nima smisla. Obdobja najhujših kriz so me tako izčrpavala, da sem si večkrat želela, da bi bilo tega trpljenja konec. Danes sem vesela, da še živim. Da se zjutraj zbudim in se podam v nov dan. Zavedam se, da me čaka še veliko preizkušenj, lepih in tudi tistih, ki bodo nekoliko težje, in lagala bi, če bi trdila, da se jih ne bojim. A kar je danes drugače od zadnjih let, je to, da sedaj verjamem, da mi bo uspelo iti čeznje in nadaljevati življenje, saj imam končno spet občutek, da obstaja razlog za moje bivanje na tem svetu. Pravzaprav jih je več in mnogo je takšnih stvari, ki so bile v mojem življenju že prej,

pa jih niti nisem opazila. Ker sem zaznavala le slabo – tisto, kar je potrjevalo moje prepričanje o tem, da je življenje nepravilno, pretežko in kot tako tudi ni vredno truda. Zdaj vem, da sem se motila, a se zaradi tega ne krivim. Takratne okoliščine so me vodile v to mišljenje in navkljub dejstvu, da so me hotele na vsak način zlomiti, sem na nek način hvaležna zanje, saj so me naučile, da nič, prav nič, ni samoumevno. Zato se veselim drobnih trenutkov, ko zjutraj opazujem sončni vzhod, poslušam ptičje petje na poti v šolo, gledam drevesa in cvetlice ter vse druge oblike narave, ki mi tako veliko pomeni. Vse to, kar me je obdajalo že ves čas, pa tega sploh nisem zmogla videti. Vedno, ko opazim nekaj takega, sem vesela, da še vedno živim, saj se zavedam, kaj vse bi zamudila. Še posebej uživam zdaj, ko listje na drevesih skoraj vsak dan za nekaj odtenkov spremeni svoje barve. In ko se temu pridružijo še ljudje, brez katerih mi ne bi uspelo prebroditi vsega, kar se mi je dogajalo v zadnjih letih, pa moj zlati kuža, ki je zame neprecenljiv, vem, da se je bilo vredno boriti. In vztrajati, iz dneva v dan, iz minute v minuto, saj lučka življenja nikoli ni zares ugasnila, le tako temna megla jo je zakrila, da je nisem več videla. Prepričana sem, da je ves čas gorela, saj me drugače ne bi bilo več.

Hvaležna sem vsem, ki so mi dali občutek vrednosti, me poslušali na način, ki je jasno kazal na to, da jim ni vseeno za moje besede, ki so mi stali ob strani in niso obupali nad mano niti takrat, ko sem sama že zdavnaj obupala nad seboj.

Rebeka

POLJE ČASTI, 11. DEL

Kaj boš storil, Bog, ko mi življenje bo minilo? Ko tvoj vrč razbit ležim? Ko tvoj napoj se posušim? Tvoj plašč sem, tvoje opravilo. Ko mene izgubiš, izgubiš svoj smisel.

(R. M. Rilke: Knjiga ur)

Luka ni več brezdomec. Po enem letu tavanja, lebdeč na čarobni preprogi, ki ga je lahkotnega kot peresce ponesla čez strehe in nebotičnike v daljno kraljestvo, kjer ni strahu in ni razloga za strah, nobene bolečine, nobenih ječ ob okušanju narkomanske svobode, je prišel domov. Oče ga je odpeljal v komuno, od koder je po šestih dneh zbežal; bilo je, kot da se je zanj nekaj odločilo, ga s tem hotelo spremeniti v zanj nekaj povsem odvečnega. Bilo ni nekaj, s čimer bi se lahko pogovarjal, čemur bi lahko ugovarjal ali s čimer, sicer mojster samoslepitve in samovšečne interpretacije, polemiziral. Bilo je brez nasprotja; če bi želel, bi mu uspelo, a on ni želel, tam se ni vživel, da »se nihče ni zanimal zanj«, bila je abstenenčna kriza, ni se sprijaznil s skupino fantov, ki se preživljajo z lastnim delom. Njega so gnale notranje sile, ki niso razumska dejanja. *Želja je hči zvijače: želi si zaraščenih in vijugavih poti, ravna črta jo dolgočasi* (Pascal Bruckner).

Po dobrem tednu je spet prišel domov; lačen, preplašen, pod vplivom droge, še v slabšem stanju kot prej; *nobene smeri neba ni bilo več in čas je bil prah*. Le še kepasta teža telesa se je trudoma presipavala iz levega v desno stopalo in spet nazaj. Bil je le še puščavska smet, skupek ostankov, ki jih je veter kotalil sem ter tja, smet neba, potem zemlje in potem spet neba, čedalje hitrejša vrtenja, čedalje bolj oddaljeno oglašanje ptice. Slednjič je ugasnilo nebo. In ni bilo več zemlje. Le še slepeča svetloba, ki je zarezala vanj, istočasno, z vseh strani. Dokler ni več bolelo. Dokler ni bilo ničesar več, kar bi ga lahko bolelo, nikogar, ki bi ga lahko bolel, nobene bolečine več. Misleč, da bo šlo življenje nekako dalje, je spet spal doma, a le vsako drugo noč, potem je odhajal in se vračal; blodil ponoči zunaj, se zadolževal, uporabljal vse vrste substanc, največ tistih z iglo.

** V tem rajju je želel ostati čim dlje, sesati zlate grozdne jagode s pecljev, zobati sočne breskve*. Prepričan, da je na varnem pred lakoto in mrazom. Kot vse sladke sanje imajo tudi te svojo ceno. Ni več našel mesta, da bi z iglo poiskal žilo, topiti so se začele membrane njegovih možganskih celic, načeto je bilo že živčevje, od znotraj ga je žrlo. Družina je trpela kot v peklu in trepetala, da jim ne bo umrl, in pokazal se je izhod v sili: metadonsko zdravljenje, ki pa, žal, ni imelo uspeha, tudi pogovori z medicinskim osebjem CZOPD-ja v Ljubljani ne. Vse je kazalo, da bo izgubil tudi to pomoč, ker se je norčeval; pred srečanjem je pokadil horsa in sploh ni bilo misliti, da bi se kontroliral njegov urin.

Toliko umazanije bi bilo treba počistiti, toliko razbitin zlepit, toliko napak popraviti ... in zaziral se je v praznino svoje duše (Elif Shafak: Tri Evine hčere).

Starši so iskali rešitev, kakršno koli, samo da bi lahko nekaj storili, kajti stanje je bilo žalostno, nemogoče, tudi Luka se je začel zavedati in izvedel je, da obstaja klinika za detoksikacijo

Gasper Šojc

(očiščenje od večine drog brez metadona, s pomočjo zdravlil in anestezije, pod nadzorom zdravnikov (psihologov)). Čeprav v tuji državi, čeprav z visokimi stroški, v upanju na rešitev, so Luka odpeljali tja. Klinika je varovan objekt, tako da Luka možnosti za pobeg nima. Zdravljenje poteka pod profesionalnim nadzorom, detoksikacija v anesteziji. Soočil se bo s svojo preteklostjo in notranjimi strahovi. Mogoče bo odkril več kot razstrupljanje in terapijo. Ko bo začel zdraviti svoje telo, s pomočjo sotrpinov, ki prav tako hrepenijo in se borijo za boljše življenje, bo zdravil svojo dušo.

Besede psihiatrinje, ki ga zelo skrbno in z zaskrbljenostjo obravnava, so, da je fant v hudi depresiji. Med pogovorom večinoma joka, o sebi ne zna povedati niti ene dobre lastnosti, je popolnoma nesamozavesten, brez samopodobe. Otroštvo mu je, žal, pustilo spomin na ločitev staršev, neuspeh v šoli, nesprejemanje vrstnikov, ni se znal uvrstiti v skupino svojih vrstnikov, socializacije ni usvojil niti v vrtcu niti v osnovni niti v srednji šoli, bil je drugačen od drugih. Njegovo zdravljenje bo dolgotrajno, tudi ko se vrne v Slovenijo, bo vključen v zdravljenje pod nadzorom psihoterapevta.

Sedaj trepetajo vsi, ki ga imajo radi: mu bo uspelo, da bo ločil, kaj je res in kaj ni, bo pozabil na vse »grozne stvari«, ki jih je doživel, ali je le še ena pot brez cilja in brez konca? Nemir, želja, da bi odprl vrata, skozi katera bo uzrl vsaj kapljo resnice, kako zelo zaželen otrok je bil, ko se je rodil, ko je napravil prve korake ... Da bi spoznal pomen svojega izvora in razumel, kaj je v njem, zaradi česar ga je strah bližine drugega, in kako zelo je dragocen za svojo družino, da se bo s pomočjo ljubezni osvobodil strahov in samote.

Tvoje življenje je dežna kapljica. Lepota, ki mine, še preden se je zaveš (Ivo Svetina: Smisel rože).-

Erazem

Foto: osebni arhiv

Jurij B. Hudohmet TEŽKA NOČ

Za nas turistične delavce (sobodajalce) prihod novembra pomeni prihod mrtve sezone, ki traja nekako do marca, aprila. V tem času se moramo znajti. Saj ne da ne bi čisto nič delali, ampak zasedenost sob je slabša in gostje so ... kako bi rekel, drugačni. Ne da bi želel kogar koli žaliti, samo pravim, da so gostje, ki prihajajo v tej mrtvi sezoni, malo bolj *shady*, kot bi se reklo. Pač, čudne osebe. Ampak dokler plačajo in me kličejo »gazda«, nimam nič proti.

Tako se je zgodilo, pred kratkim, neki večer, da je klicala neznana, a slovenska številka. »Halo?« »Ja, halo, dober večer, imate prosto sobo za dve osebi?« »Imam.« »Kakšna je cena?« »...« »V redu, bodo pa gostje prišli malo kasneje, okoli polnoči. Je to težava?« »Nak, to ni težava.« In tako čakam goste.

Vmes smo dobili obiske, vsi smo nekaj spili, oni, jaz, žena, sin, skratka, malo smo ga imeli pod kapo. Pa gremo spat. Ob ene treh zjutraj prinori sin in se začne dreti name, češ da me bo vžgal. Zakaj za vraga me boš vžgal? »Dol maš ene goste, jebemti!« Ker sem bil še vedno vinjen, mi ni bilo nič jasno. Izkazalo se je, da je bil med temi gosti tudi mlad temnopolti fant. Zaradi teme niso videli številke telefona na vratih in so pač iskali vhode vsepovsod. Moj sin, ki se ga je bil napil – skupaj z mano –, pa je pozabil zakleniti vrata. In so pač vstopili pri njem. Njemu pa nič ni bilo jasno. Pa saj ga razumem. Predstavlajte si, da vas sredi noči zbudi temnopolti moški in

vas sprašuje *where are the keys*. Sin je v šoku klical policiste in jim rekel »en črnc mi je v sobo uletu«. Ampak šišenski policisti so vajeni neumnih klicev mojega sina, verjetno imajo njegovo številko že na črni listi, tako da mu je dežurni policist rekel le: »Lahko noč.« Potem je, kot rečeno, sin zbudil mene, a kaj, ko sem bil tudi jaz pijan.

Pridem dol v šlafroku in gatah, bos, pa vidim tam neke osebe, pa še vedno mi ni bilo nič jasno. Gostje so bili vidno jezni, nadrkani. »Sir, this is unacceptable, we are waiting here for hour and a half,« so se pridušali. »What? It's 3 o'clock in the morning,« se nisem dal, »you said you were coming around midnight.« »Yes, sorry Sir, there was an accident on the highway, we are very sorry.« »OK, but I'm a one man band here, you know. I'm a maid, I'm a receptionist, I'm a cashier, I'm the boss and the manager. One person. And I do have to sleep. 4 hours a day at least.« In pol so še nekaj drkali in cmokali, zunaj pa 3 °C in jest v gatah, delimično pijan, čakam, kaj bodo zdaj rekli. Saj ne rečem, denar potrebujem in goste je treba spoštovati, sam zakaj ne morejo poklicati. Na Bookingu je cifra in na vratih od recepcije je cifra, jebemomater. Nisi idiot. Nato je še nekaj natolceval, jest pa ga vsaj pol nisem zastopil, najbrž tudi zato, ker sem bil pijan, pa mu rečem: »Idi ti bre u pičku materinu!« On pa ves presenečen: »What did you say?« Pravim jaz: »I said goodbye in Serbian language.« Pa so šli.

ŠE EN NARKO BLUZ

Ponovno je sedela na svoji postaji. Z zamegljenim umom, posledico najboljšega kokaina, ki se dobi na sceni, je čakala, da pride on. Najboljši in najslabši. Hudič in angel, ki ga je ljubila bolj kot kogar koli drugega. Bolj od sebe. Poznala je praznino. Vzeli so ji bitje, ki je v njej raslo devet mesecev in pet let spalo ob njej. Te boleče praznine po vseh teh letih še ni predelala. Samozdravi se s kokainom, tako ji je lažje živeti z bolečino, le malokdo je to razumel.

Čakala ga je na postaji. Misli so ji begale v čas, ko je bila ona hčerka, sestra in mati, danes pa je samo številka na CZOPD-ju (Center za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog, op. ured.). Želi si sprememb, a ne gre. Vsak dan je nova borba. Vsak dan je nov vzpon in nov padec. Na CZOPD hodi zato, da lahko vidi otroke. Ve, kaj je prav in kaj ne. Ve, da ji ta *lajfstajl* ne bo prinesel sreče, a trenutno je ujeta v začarani krog, išče rešitve in upa, da jih bo našla. Ko vidi ali sliši malega, mu pove, da ga ima rada in da se trudi, da dela vse, da se čim prej vrne domov. To so njene sanje.

Nekega dne bo ponovno imela svoje stanovanje in bosta z malim kraljevala v njem. Dovolj je močna in trmasta, le malo pomoči in pozitivne podpore potrebuje in ji bo uspelo. Mogoče je v določenih trenutkih hudič močnejši od nje, a pravi, da le zato, da skrije bolečino, da za trenutek odtava iz svoje kože. Od nekdaj je bila drugačna, umetnica in upornica na svoj način, ampak nikoli na škodo drugih. Včasih je živela kot kraljica, sedaj pa je padla nižje kot kdaj koli. K sreči ima njega, ki jo lovi, kadar je potrebno, vendar včasih padeta, takrat dihata na škrge. Sama si je ustvarila svoje kraljestvo. Danes so to samo še lepi spomini na srečne dni. Na dni, ko se ji ni bilo treba vsakodnevno boriti z

ArtsyBee

demoni depresije. Ko zaradi bolečine ni potrebovala kokaina, da briše misli. Bila je ona prava. Ne ve, če bo še kdaj takšna. Sedaj sedi na svoji postaji in čaka in čaka. Spominja se sebi dragih ljudi, ki jim nima moči prižgati svečk na grob, ker preveč boli pogled na njihovo ime in sliko na mrzlem kamnu. Preprosto ne zmore, vsaj trezna ne. Zadete ne želi, da jo vidijo, saj verjame, da pero na tleh pomeni pozdrav iz nebes. In mnogo peres je že našla v svojih temnih dneh, kar jo je malo streznilo, po drugi strani pa poslalo v še večji obup in v še večjo željo po pozabi.

TX

TOKOKROG 1

ZAKAJ SEM SE ODLOČIL PISATI?

Hodim po Lidlu in izbiram meso za pripravo kosila. Pa zaslišim glas: »Gospod Anatej, pozdravljeni!« Obrnem se in vidim gospo s CSD-ja, ki mi ponuja roko v pozdrav: »Kako ste, kako so otroci, zdaj so že v šoli, kajne?« Ko dojamem, kdo stoji pred menoj, mi to v spomin prikljiče vse slabe pripetljaje izpred let. Če povzamem ... V začetku 21. stoletja sva se s takratno ženo odločila, da s pomočjo *Centra za zdravljenje odvisnih od prepovedanih drog* (v nadaljevanju CZOPD) prekineva z uporabo heroína. Program zajema šest tednov zaprtega oddelka, nato pa še osem tednov polodprtega oddelka. Ker sva imela dva mladoletna otroka in ker ju nisva imela nikomur zaupati za čas zdravljenja v varstvo, sva se obrnila na CSD. Obljubili so nama (ustno in pisno), da bodo za otroka našli primerno družino, da bosta ves čas skupaj in da ju, ko zaključiva zdravljenje, brezpogojno dobiva nazaj. O, ko bi takrat vedel, kaj vse bo iz tega nastalo in kako se bodo zadeve s CSD-jem odvijale ...

»Pozdravljeni, dobro sem, otroka sta v redu, in ja, sta že v šoli.« Gospa s CSD-ja vsa nasmejana doda: »Veste, dostikrat se spomnim na vas ...« In ji skočim v besedo: »Tudi jaz na vas, a po moje (glede na njeno skoraj evforično stanje) ne z istimi občutki.« Obraz se ji skisa: »Aja, kako to? Saj smo se trudili, da bi ju čim prej dobili nazaj.« Prešine me kot strela z jasnega: »Ne tega govorit, niste se trudili, sam ne tega govorit.« In me gleda, kot da bi podal dokaz za obstoj 27. dimenzije v realnem času in da ne more verjeti mojim besedam. Nadaljuje v opravičujočem tonu o velikem trudu, ki ga je vlagala in sploh dajala vse od sebe. Jaz pa še kar mirno odvrčam, da naj ne trdi, da so se »trudili«, ker se niso. Lepo odzdravim in grem naprej ter pozabim na meso, ki sem ga hotel kupiti – jedli smo špinačo, hrenovke in krompir, pa je bilo še boljše.

To spontano srečanje me je spomnilo na že pozabljeno kislo obdobje svojega življenja. Spomnil sem se na preživetje časa v CZOPD-ju in nadaljnjo bitko s CSD-jem po zaključenem zdravljenju. Spomnil sem se, da sem v času zdravljenja spisal šest zvezkov dogajanja znotraj zidov ustanove. Odločil sem se, da vam opišem dogajanje, ki se začne z zdravljenjem in nato reševanjem družinskega življenja, predvsem bitke za vrnitev mojih otrok iz rok CSD-ja. Ker sem spoznal, da moja zgodba ni osamljeni primer in da je veliko podobnih zgodb, bi rad povedal, kako so delovale institucije v Sloveniji v mojem primeru. Vse bom povedal, tako kot je bilo, ne bom olupševal ali prikrival. Pa začnimo s prvim dnem.

PRVI DAN V CZOPD-JU

Ko sem na dan sprejema prestopil njihov prag, so mi desetkrat preiskali vse stvari, da ne bi kaj »švercal« notri. Desetkrat so me vprašali, če slučajno nimam kakih skritih zalog. Itak da ne. Saj sem se prišel sčistit in ne zadevat. Čeprav bi prijalo, ampak vseeno ... Nato so me odpeljali gor na oddelek. Pripeljali so me ravno v času kosila, ki je bilo mrzlo, za kar sem kasneje ugotovil, da je kar stalnica. Vstopiš skozi vrata, kjer te sprejme nekdo, ki ima funkcijo »sprejemnika«. Razloži ti, kaj se sme, kaj ne, katera je tvoja soba, kje so toaletni prostori, kam lahko greš, kam ne itd. Nato sem stopil v jedilnico in se počutil kot opica v živalskem vrtu, ki jo vsi gledajo. Ker sem vpadel ravno v času kosila, so vsi sedeli, tako da nisem mogel vsakemu stisniti roke in se predstaviti, kot veli bonton. Imena sem izvedel med tednom. In najprej mi je padlo v oči, da sta samo dve ženski.

Rade Nikolić

Luštni, a vseeno. Sami tipi, kot da sem prišel v vojsko, z vsemi pravili pa, kot da sem prišel v »čuzo«. V bistvu je še hujše kot zapor, saj te tu ovirajo pri preživljanju prostega časa; nič svoje glasbe, ni TV-ja, kadar hočeš, nič se imet fajn, nič preveč ne uživati, da se ne poklopijo prejšnji rizični vzorci ... A o duhomornih pravilih kasneje. Prva misel je bila: šest plus osem tednov tega, boga mi, v kaj sem se spustil!?

TERAPEVTSKI DOGOVOR

Terapevtski dogovor je spisek treh oseb, s katerimi boš navezoval stike. Kar v prevodu pomeni, da jim boš pisal in od njih dobival pisma. V dogovor daš osebe, ki ti veliko pomenijo in ti v tej situaciji stojijo ob strani: na primer starše, najboljšega prijatelja (če ni rizičen – kaj to pomeni, v naslednjih zapisih), ženo ipd. Žene nisem smel dodati v terapevtski dogovor zaradi njenega predčasnega izhoda z detoksikacijskega oddelka in ker ni prišla na testiranje, na katera bi morala hoditi na vsake tri dni. In tudi če bi se zadnjega držala, še ne pomeni, da bi lahko bila v dogovoru, saj morajo biti testi negativni. In lahko priznam, da sem se na svojo ženo navezal in jo imam zelo rad, čeprav ji te ljubezni v zadnjem divjem obdobju nisem izkazoval. Res sva imela vsak dan pravo malo dramo. Dovolili pa so mi, da lahko vsako sredo (a šele po dveh tednih popolne izolacije pred zunanjim svetom) pokličem svoja dva otroka. S starejšo hčerko se je sploh fino pogovarjati, a kaj, ko vsako debato začne z: »Očka, a kmal prideš?« Naj na tem mestu še enkrat povem, da sva otroka za čas zdravljenja samoiniciativno dala v skrbstvo CSD-ju – kar je bila tudi ena največjih napak v mojem življenju. Ko tamala to reče, se počutim kot Grinch, ki je otrokoma ukradel mladost, ne božiča kot v originalu. Delam na tem, da svojima otrokoma povrnem družino, ki sta jo nekoč imela, čeprav ne vem, če je to brez njune mame mogoče. Vendar Anatej v to naivno verjame. Neumni Anatej.

Anatej

foto: osebni arhiv

Imam svoje mnenje,
pa se z njim ne strinjam:

DEŽELA NA SONČNI STRANI ALP

Nismo idilična sončna alpska država. Tu režejo roke, v hladilnih skrinjah imajo zaprta trupla, v 70. je bil primer kanibalizma v gostilni na Viču v Ljubljani. Našli so človeški prst v golažu, trupla so bila zabetonirana.

Foto: Kellepics

Levi volivci so bolj na travi, desni bolj na cvičku, izdelujejo tudi stvore. Seveda skačejo na polke in valčke, jedo pleskavice, sedaj se jim reče jugoslovanski polpet. Od Alp do morja je policijska značka znak terorja. Seveda ... UDBA, SDV in SOVA so kradli otroke in jih poslovenili. UPK Polje je lep trenažni center.

PA NE OKOL GOVORT!

Črtomir Clonsky

KAJ POTREBUJEMO VSI

Vsak človek potrebuje vsaj malo ljubezni, da sploh lahko živi, naj jo daje ali sprejema, samo da se ga dotakne. Ko vidimo, da nas ima nekdo rad, postanemo drugačni. Zadovoljni, samozavestni, ponosni in veseli. Rad imaš lahko vsakogar. Če je star, grd, bolan, mlad, lep, zdrav, reven ali bogat. Normalen človek ima v srcu prostor za ljubezen in sovraštvo. Ljubezen gradi, sovraštvo razdira. Kar je dobro in lepo, nas krepi, nam daje upanje in vero v prihodnost. Želim si, da bi jo imeli vsi, ker pa ne vemo, kaj bo po smrti, je prihodnost negotova.

Kavica

ZVEZA KLOŠARJEV SLOVENIJE

TEPEŽKANJE

Se vidi, da nas niste izvolili v parlament. Zdaj pa imate. Vendar tepežkanje ne gre tako. Mi se pijani zavravamo ali pa se gremo »rihtarja tolč«. In naslednje jutro je vse pozabljeno in dan se začne znova. Vidite, nekaj bo treba storiti na ravni sporazumevanja. Tako pa se napadajo smrklje in betežni starčki, ki niso nič krivi in niti ne dohajajo, kaj se dogaja. Ne gre tako. Ko nas boste končno izvolili v parlament, se bomo zavravali kar tam. Tako bo to vsem na očeh in se bo videlo, kdo je koga in zakaj. To se nam zdi še kar pošteno in odkritosrčno.

Ravno zadnjič je tudi nam malce zagorelo v glavah pa smo želeli udariti v parku enega »rihtarja«. Ampak ga nismo, saj smo se ustrašili, da bo prišlo v javnost in v medije, da se politično ne strinjamo sami s seboj in da smo se začeli mlatiti. Vidite, tudi tako vpliva vaše tepežkanje na vsesplošno ljudsko razpoloženje. Imamo srečo, da so se kmečke veselice modernizirale in da tudi tam ni več fantovskega kravala, brez katerega včasih ni šlo. Zdaj bi bil kozarec več že kar politično obarvan.

ZKS

Saydung89

NEK CESTNIH AJ

KLOPCA

Sedim na klopčici in špilam kralja ulice. Imam težko prisluzhen liter, in to ne kar nečesa. Na drugi strani parka zagledam še enega kralja ulice. Povabim ga na cigareto in vino. Pove mi, da mu je ime Johan. Malo sem se začudil nad imenom in ga povprašal, kako to. Povedal mi je, da je po dedku Kanadčan. Nadaljujeva pogovor in mi pove, da je 17 let sedel na Dobu. Oba se strinjata, da so sodniki sila pristranski.

GD

NAJPREJ STANOVANJE

S pomočjo JSS MOL sem dobil bivalno enoto. Nanjo sem čakal od leta 2018, ko sem na pobudo Kraljev vložil prošnjo. Pridobil sem samozavest. Čakam še na kuhinjo, najbolj pa se veselim, da bi mi morda na podlagi urejenega življenja vrnil otroka. To me najbolj žene dalje.

Jasmin

SLIŠANO ŽIVLJENJE

V petek, 14. oktobra, smo imeli predstavo Slišano življenje, ki smo jo improvizirano sestavljali štiri tedne. Vsak nastopajoči je imel sebi ljubi prizor. Pelo in plesalo se je. Peli smo tudi staro partizansko pesem *Šivala je deklica zvezdo*. Hvala, ker sem lahko veliko plesala. Celo plesišče je bilo moje. Ob koncu predstave smo zapeli *Dajte že mir, pejte že stran* na melodijo pete Beethovnové simfonije, saj smo predstavo izvedli na naslovu Beethovnova ul. 5. V predstavo smo vključili tudi gledalce. Hvala vsem za doživetje.

Iva Tisa

NE PODPIRAM TEGA

Leva roka, desni đep. To nisem jaz, to je moja roka, ki sama krade, to je moj lastni pohlep. Ja sam ovo, ono tebra najjači, to ti misliš, mal si pošmrľju, pa se tuki neki kačiš. Dej mi, brate, deset eura, ma daj mi dvajst, da vzamem neki. Jutr ti vrnem sto posto, ne lažem, plis, dej me pošteki. Ma jebeš. lobe tebra, delat sam pizdarije, evo ti raj za en joint, kle notr ti je desetkrat manj svinjarije. Ma ne ne, preveč me to psihira, ne morem se sprostiti, jaz bi raj eno pošmrľju, vutra me preveč kritizira. Ne, ne podpiram tega, dej mi, model, že mir, nehi težit za to belo, pa evo ti raj en pir.

Diego Menendes

SPIVA V KAMIONU

Leta 2009 so me deportirali iz zapora v Bosni, ker imam samo slovensko državljanstvo. Ob vrnitvi v Slovenijo sem bil na cesti, dokler nisem srečal dobrega človeka Saša, ki mi je omogočil, da v zameno za pomoč, razna čiščenja in take malenkosti spim v kamionu. Pred nekaj dnevi je do mene prišla mačka, ki je verjetno od nekje pobegnila ali se izgubila, saj je videti, da jo zebe in ni navajena biti zunaj. Vzel sem jo k sebi, spi pri moji glavi, včasih me s svojo tačko zbudi. Skupaj se grejeva.

Enes Gerzetič

OSTALINA

Jaz nimam nič. Ničesar ne bom dedoval. Nikoli. Čisto zares. Pa se pogovarjam z drugimi. Zelo različnimi, starimi od 40 dalje. Ne glede na to, ali že imajo kaj svojega ali pa ne. Vsi mi dajo vtis, kot da so na čakanju. V nekem nedoločenem stanju. Kot da so v transu. Seveda tisti, ki bodo kaj dobili. Potem bodo lahko. Potem bo vse mogoče. Potem bodo dogradili. Potem bodo imeli vse novo. Potem bodo potovali. Nekako bodo srečni. Potem. Zdaj ne. Zdaj morajo čakati. Pridni biti, da bodo končno dobili, kar jim z rojstvom pripada. Dedovino. V skritih in tihih molitvah, da se zgodi. Končno bo njihovo življenje dobilo dodano vrednost. A življenje teče sedaj. Sonce sije sedaj. Pravzaprav tudi dežuje sedaj. Ampak potem pa bo. Lahko bi jim zaklical: Srečno v čakanju!

Perice

PRESEŽEK DOGOVORA

Redni uživalec drog pove, da se mu špikanje gnusi.

Rok

GOBICE VILEDA

Oh, kako je »lepo«, ko cel teden neprestano dežuje. In se ti ne splača zamenjati nogavic, ker imaš tako in tako mokre čevlje, ki jih nimaš kje posušiti, ker živiš na ulici. Noge imaš kot spužve, kot gobice Vileda.

Zdaj me dež ne moti več. Imam fantastično streho nad glavo in prav rad grem ven na dež, saj se potem vrnem na toplo, z zavedanjem, da se lahko posušim.

Hyundai

ANEKDOTE IZ PRODAJE

DRAMA

Meni se je dan polepšal z eno samo potezo enega samega človeka. Stojim na svojem placu in ponujam časopis. Pa pride možakar resnega obraza in malo poklepetava, nato mi podari dve vstopnici za Dramo. Gledališče nama je obema všeč. S partnerko ga bova z veseljem obiskala.

Perice

MACROLEPIOTA PROCERA, ORJAŠKI DEŽNIK

Tisti dan sem se prav z veseljem odpravila na svoje prodajno mesto. Vesela, da je deževno vreme mimo, sem se nastavljala prijetnim popoldanskim sončnim žarkom. Dotični dan ni bil preveč uspešen, zaslužek je bil majhen in pred zaprtjem trgovine sem začela razmišljati, kaj je trenutno v akciji in kaj si sploh lahko privoščim za večerjo. K meni je pristopil gospod in me z nasmeškom vprašal: »Gobe ješ?« »Seveda,« sem mu pritrdila. »Šel sem gobarit, veš, in našel dve mareli. Čisto sveži sta, nabrani slabo uro nazaj. Če ju boš pojedla, ti ju z veseljem podarim.« Nasmejala sem se kot otrok, ki mu daš čokoladico. Problem z večerjo je bil rešen. Ta gesta mi je prav polepšala dan. Gospodu bi se rada zahvalila in mu sporočila, da sta bili mareli odlični.

Špela

RIELITI

Nov časopis, isti jaz, samo da imam novo frizuro. Manj vas je, mojih kupcev. Gotovo ste na dopustu, upam, da se imate dobro. Jaz jo rad mahnem v Bohinj. Po rami me potprelja tuja roka. Obrnem se in glej ga, Karim. Vesel sem ga. Všeč mi je že iz šova. A ni kupil časopisa, ampak sem si pa tisti trenutek zaželel nekaj sladkega. Oh, če bi kdaj lahko snedel nekaj, kar on pripravi. To bi bilo vrhunsko.

Perice

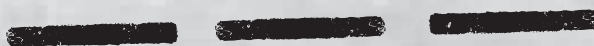
MODROST TELESA IN DUŠEVNO ZDRAVJE

Mnoge starodavne civilizacije so se zavedale, da sta telo in duh močno povezana. To verjetno opazite tudi sami. Če ste pod stresom, veliko prej zbolite. Tudi slabo telesno počutje (bolezen, bolečine, utrujenost, »maček« in podobno) lahko vpliva na vaše celostno dobro počutje. Povezava gre seveda tudi v obratni smeri. Telo nam lahko zelo pomaga, da se na splošno bolje počutimo, in prispeva k našemu celostnemu in duševnemu zdravju.

In ravno te stvari smo letošnje poletje raziskovali na ERASMUS+ mednarodnem izobraževanju mladinskih delavcev *Move for well-being of youth*, ki ga je organiziralo Društvo Nega zemlje in duha v sodelovanju z drugimi partnerji (Moave, Cirkokrog in drugi) in je bilo sofinancirano iz skladov EU. Raziskovali smo, kako lahko različne telesno usmerjene metode in dejavnosti podpirajo naše duševno zdravje in dobro počutje ter kako te metode uporabljati pri delu z mladimi. Poglobljali smo se v dva ključna elementa. Prvič, kako lahko okrepimo odnos do svojega telesa in s pomočjo tega večamo zavedanje za notranje občutke in dogajanja. V nadaljevanju smo to nadgradili še z metodo gledališča zatiranih in tehniko mavrica želja, s katero raziskujemo svoje notranje konflikte in ponotranjenja zatiranja ter jih kolektivno naslavljamo. Ko telesu resnično dovolimo, da spregovori, se iz njega lahko izrazijo tudi naše nezavedne vsebine. Da bi prišli do odgovorov, se moramo nekoliko odmakniti od racionalnih zaključkov in skušati prepoznati, začutiti, občutiti, prisluhniti tistemu, kar se odziva v nas. Ko smo na izobraževanju v svoj skupinski proces učenja in osebne refleksije na določena vprašanja vključili tudi telo, telesne senzacije, gibanje ali vzgibe, smo prišli do globljih odgovorov, uvidov in ključnih trenutkov, ki pomagajo k spremembam. Osredotočali smo se na tisto, kar je pritegnilo našo pozornost, je v nas sprožilo čustva, občutke, telesne senzacije. S tem smo na površje privabljali nezavedne vsebine in na ta način spoznavali sami sebe in svoje življenjske strategije. Učili smo se tudi, kako takšne procese podpreti in spremljati pri mladih.

Z metodo gledališča zatiranih smo s telesom upodabljali in raziskovali svoje misli, čustva, vloge in vsakodnevne situacije, v katerih se znajdemo. S premikanjem telesa in položajev lažje premaknemo svoje misli in vloge. Gledališče zatiranih daje platformo, kjer se v zgodbi posameznika poistovetimo vsi, ker smo vsi del te družbe. Je orodje preobrazbe: zasebnega, ki je kolektivno; zasebnega, ki je politično. Z gledališčem zatiranih smo tako osvetlili tudi družbeni kontekst duševnih stisk. Predvsem svoje ponotranjene ideologije, pričakovanja, družbene norme, ki oblikujejo duševno stisko. Raziskali smo načine, kako jih s tehnikami gledališča zatiranih lahko razkrinkamo in obenem iščemo načine za spremembo in osvoboditev iz začaranega kroga. V osebnih zgodbah, ki so postale kolektivne, smo raziskovali, kaj nam preprečuje, da bi delili svoje ustvarjanje z drugim. Kaj nam onemogoča, da bi se odzvali v situaciji nasilja? Na kakšne načine bi se lahko odzvali? Kako je videti, če podpremo svojo življenjsko strast?

Barbara Balan in Kristina Debenjak

BREZDOMKA 7

014
KRALJI
ULICE

Mama je spoznala žensko, ki je imela hišo malo izven Celja. V njej je živela z možem in svojim sinom, pa še enega podnajemnika so imeli. Vzeli so jo v stanovanje in čez nekaj dni so me povabili k njim. Hiša je bila precej dotrajana, ampak imeli so elektriko in toplo vodo, kar je mami dosti pomenilo. Takoj po vselitvi je začela razlagati o nekem fantu, ki je tam podnajemnik, da bi mi bil gotovo všeč. Tisti petek, ko sem šla na obisk, sem ga prvič videla. Bil je visok, temen, vitek, imel je čokoladne oči in goste črne lase do ramen. Takoj mi je bil všeč. Med pogovorom mi je povedal, da pomaga brezdomnim, kasneje sva jim dostikrat skupaj odnesla hrano, obleke in odeje. Na mah sva se spoprijateljila, in ko je prišel čas slovesa, se Peter, kot mu je bilo ime, kar ni mogel posloviti. Pregovorili so me, da sem prenočila pri njih.

Zjutraj sem se zbudila med prvimi in mi je bilo kar malo nerodno. Čim prej sem želela domov, čeprav sem stari mami javila, da bom prespala. Ravno sem prispela domov, mi je že zvonil telefon. Bil je Peter, razočaran, ker se nisem poslovila. Vprašal me je, če se lahko danes spet vidiva. Rekla sem, da bom doma, pa je vprašal, če lahko pride do mene. Všeč mi je bil in sem privolila. Tako sva postala par. Preselil se je iz tiste hiše, si v Celju našel stanovanje in službo. Spoštovala sem dejstvo, da je bil pri enaindvajsetih popolnoma samostojen, sam je opravljal vsa gospodinjska dela, vstajal zgodaj zjutraj in skrbel sam zase. Kmalu sva imela za seboj prvo obletnico.

Mama je v tistem času v hiši doživela posilstvo. Izvedela sem, da so tja občasno hodili čudni patroni in da se je na veliko popivalo in ponočevalo. Zadeva glede posilstva je kmalu prišla na dan, tako kot tudi to, da so jo fizično napadli. Policija jo je poslala v varno hišo, kjer je ostala kakšen mesec dni. Tudi tam se ni držala hišnega reda, zato je morala ven. Povsod so od nje pričakovali zdravljenje, a ni popustila. Alkohol ji je bil pomembnejši in ni zmogla živeti brez njega. Kar se odvisnosti tiče, tudi sama nisem bila vzor. V tistem obdobju je hudo zbolela babica. Voda se ji je nabirala okrog srca. Umrla je teden dni pred svojim 72. rojstnim dnem. Na koncu ni bila več tako sovražno nastrojena do mame, vse je kazalo, da ji je odpustila. Tudi zame in za Petra je navijala, da nama uspe. Zaradi boleznij je bila zadnje mesece precej otožna in včasih malo jezna. Govorila je, da če bi bila še enkrat mlada, bi marsikaj storila drugače. Krajše obdobje po njeni smrti sem živela pri Petru v Celju in se tam tudi zaposlila. A v začetku leta 2009 je prišla huda gospodarska kriza in veliko nas je ostalo brez službe. Tako sva se odločila, da greva skupaj v očetovo hišo v okolico Celja. Peter je našel službo bližje, jaz pa sem vpisala višješolski program Organizator socialne mreže in delala preko študentske napotnice.

Mama je v Celju na postaji doživela epileptični napad in nekaj časa je ostala v bolnici. Ker je niso želeli poslati nazaj na ulico, so ji uredili namestitev v Mariboru pri gospe, ki je imela veliko hišo in več podnajemnikov. Dosti je sodelovala s centrom za socialno delo. Tam je bilo ponovno obilo alkohola in sama usoda je hotela, da je bil med podnajemniki tudi Boris. Kmalu sta se začela pogovarjati o skupnem življenju, o svojem stanovanju. Prosila sta me, naj jima ga pomagam najti. In res sem jima ga našla, na Taboru. Ker je bil alkohol težava pri obeh, so se vrstili prepiri, pretepi, obiski policije in podobno. Po dveh letih me je poklical lastnik in mi razložil, da se stranke v bloku pritožujejo in da bo mama, če bo želela obdržati stanovanje, morala v UKC na zdravljenje. Privolila je, a se je videlo, da je

bila v zdravljenje prisiljena. Tam so želeli, da bi se prišla zdraviti oba, tudi Boris, ampak on je bil v še večji fazi zanikanja. Mama ni bila zmožna prevzeti odgovornosti za svoje življenje in je vso krivdo valila na druge. Opravila je začetni del, nadaljevalnega pa ni želela vpisati. Tudi sestre so sicer rekle, da bi bil verjetno prezahteven zanj. Tako je Boris kmalu po njenem prihodu domov začel skrivaj piti v kleti. Smrdel je po pijači in izgubila je upanje. V skupino anonimnih alkoholikov ni želela hoditi. Tako sta se morala kmalu izseliti in spet sem bila jaz tista, ki jima je uredila drugo stanovanje na Koroški cesti. Tudi tam se je nadaljevalo vse po starem. Zadeve so eskalirale do te stopnje, da je policija oba dobro poznala in da je moral vsak izmed njiju včasih oditi na streznitev.

Z Borisom sva se dobro razumela. Kadar je bil kakšen problem, me je vedno poklical in sva se pogovorila. Kot fant je ostal brez staršev, živel je pri babici. Alkohol je bil na dosegu roke že v rosnih letih in hitro se je zasvojil. Babica je bila stroga in je bil večkrat tepen kot sit. Spoštovala pa sem njegovo delavnost, redno je hodil v službo in bil blizu upokojitve. Zaposlen je bil v invalidskem podjetju v Mariboru, končal pa je šolo za mizarja. Nikoli ni izkusil, kako je biti oče, in razen moje mame je bil s samo eno žensko, ki ga je na koncu zapustila zaradi alkoholizma.

Meni se je vmes situacija spet malo poslabšala, tisto poletje sem rada jemala poživila in pomirjevala skupaj. Tudi Peter je konec tedna rad preveč pogledal v kozarec. Bala sem se zanj, za naju, zato sem začela razmišljati, kako naj prekinem ta krog zasvojenosti. Konec koncev smo vsi imeli težave, jaz s kemijo, Peter, oče in mama s pijačo, brat pa s travo in občasno s pijačo. Neke avgustovske noči sem se v kopalnici zvrnila po tleh in tam nezavestna obležala. Zbudila sem se na tleh, grozno me je bolela glava. Ko sem se dodobra zavedela, kaj se je zgodilo, sem se najprej spomnila na obljubo očetu. Spreletelo me je. Na delu so morali biti angeli varuhi. S težavo sem vstala, spila malo vode in šla nazaj v posteljo.

Zjutraj sem sestri Vilmi povedala, kaj se mi je zgodilo. Takoj me je naročila na pregled pri doktorju. Bila je zelo zaskrbljena. Tudi sama nisem bila ravnodušna do dogodka, ki bi se lahko končal tragično. Ko sem pomislila, da bi lahko umrla na mrzlih, kopalniških tleh, sem se zgrozila. Obljubila sem si, da bom nehala.

Doma pri kosilu je Peter resno rekel: »O nečem se želim s teboj pogovoriti.«

O, intervencija na obzorju!

Začel je: »Veš, Kaja, zelo te imam rad in ne morem te več gledati takšne. S teboj želim imeti otroka, si ustvariti družino. Če ne misliš nehati, mi povej, da grem dalje s svojim življenjem.« Nisem mogla verjeti svojim ušesom. Najprej so se zbudile obrambe, a sem bila tiho. Preveč me je šokiralo. Samo njega imam in res ga imam rada, ne predstavljam si več življenja brez njega. Prikimala sem, hkrati pa vedela, da mu ni treba nič razlagati in obljubljati. To mu moram pokazati, kar sem tudi storila.

Kaja Tomič

Mariborska scena:

Renato Volker – Rene

REFLEKSIJA

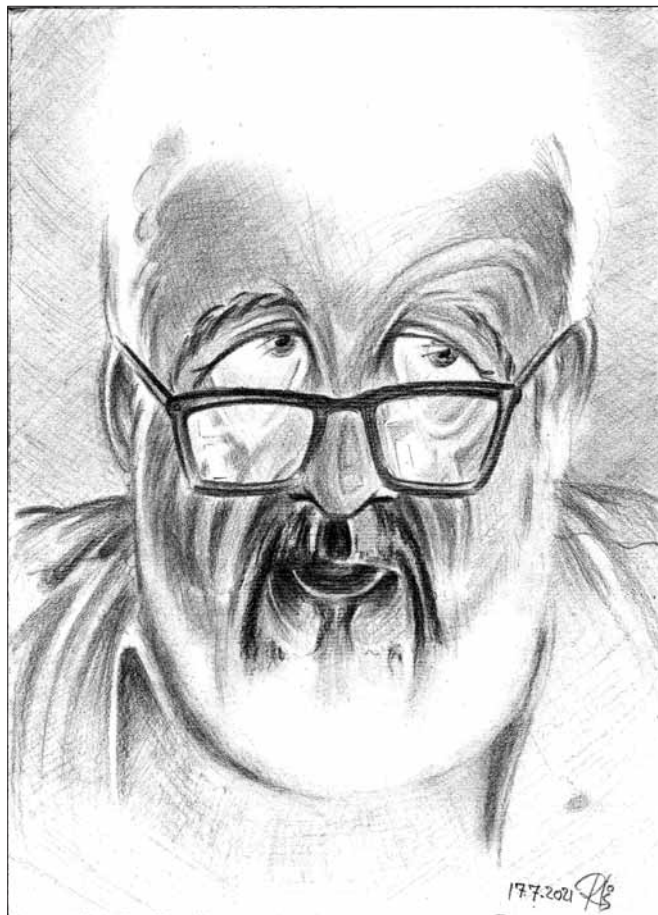
Pred kakšnim letom me je urednik Kraljev ulice, Jean Nikolič, taktно opozoril, da preveč pišem o sebi. In sem mu zelo hvaležen. Ja, samozagledanost se izogiba refleksije. Začel sem pisati o ljudeh z ulice, dobesedno, o pravih kraljih. O tistih spregledanih veličinah, o katerih mislimo, da vemo vse, pa v bistvu ne vemo prav veliko. To se mi je zgodilo z zadnjim intervjuvancem. Čeprav moji zapisi niso intervjuji v pravem pomenu besede, ampak bolj moje impresije in osebno dožemanje človeka, s katerim se pogovarjam.

Tako sem avgusta, ob temi o vesoljni odvečnosti, v drugi del pisanja vpletel izgubo Vanje, svoje prve ljubezni, potem sem sedel s klošarjem, nato z zdravljениm narkomanom. Sledila sta Julija in Romeo, ki sta se našla na psihiatriji, in za njima je bil moj gost župan Maribora. Zanimivo zaporedje.

Peta kolumna je bila namenjena lahkotnejši temi, decembrskemu sprehodu po mestnih legendah. Pa se je sfžila. Sogovorniku sem namreč po srečanju poslal osnutek zapisa v avtorizacijo. Nazaj sem dobil skoraj enako dolgo obrazložitev, zakaj mu stvar ne ustreza. Predlagal je novo srečanje ali da vse skupaj pozabim in izberem drugo temo. Po nareku smo pisali v šoli, zato sem izbral drugo temo. Sem le bivši učitelj. Učitelji smo slabi učenci. *My way or no way.*

Spet sedim na vlaku in čez nekaj ur je rok za oddajo tega zapisa, *deadline*, kot se reče. Sprevodnik nam je pravkar sporočil, da bomo pri odhodu imeli zamudo, ker čakamo policijo. Na vlaku je namreč možakar s psom, ki nima nagobčnika in je nemiren. Kateri od dveh je bolj nemiren in potrebuje nagobčnik, nam ni razložil.

Ne mislim firbcati, kaj se dogaja, ker še TV-dnevnikar ne spremljam in ne bi špilal vlakovnega špiclja. Malo se odvajam smetiti si glavo s takimi banalnostmi. Selektivno zbiranje informacij je edino, kar nas lahko v teh dneh ohrani pri zdravi pameti. Kar je je pač ostalo. Ker takih psov in lastnikov je v dobesednem in prenesenem pomenu vsak dan več. In naša mnenja o njih so mnogotera. Redko imamo prav. Kot jaz nisem imel prav, ko sem si slikal podobo zadnjega intervjuvanc. Njegovo reakcijo pravzaprav spoštujem in cenim in mi je velika lekcija. Velikokrat namreč vidimo ljudi, kot jih sami želimo. Dokler so to neki NN, vse skupaj niti ni tako tragično, ko pa se pojavijo ime, priimek in morebiti še slika, je pa heca hitro konec. Jaz sem tega navajen in mi gladko dol visi, kaj si kdo misli o meni. Govorim in pišem itak samo resnico. Odzivi nanjo niso več moj problem. Razumem pa seveda varovanje zasebnosti in potrebo po slikanju rožnate, sterilne, sprejemljive, javne podobe. V oktobru me je v reviji Jana Sonja Javornik lepo zaokrožila, pa sem tudi moral požreti kako gorko, ampak ne bi želel niti pikice drugače. Iskrenost in te reči. Sicer nima smisla. Še zmeraj čakamo na policijo. Me prav zanima, ali bodo lastniku nadel lisice ali psu nagobčnik. V zadnjem času se nam dogaja, da v javnem življenju ne smemo govoriti, kar nam pride na pamet, in moramo lastne misli zavijati do neprepoznavnosti, da se kakšna snežinka ne stopi, še preden zapade prvi sneg in se izgubi v snežaku, s korenčkom v riti. Ja, politična korektnost nam je nadela plašnice in popolnoma zbežljala. Nje bičanje se nam zdi celo blagoslov, če ne že zveličanje. Pred kakim letom sem pisal o mladenki, ki se brezkompromisno rine in jo rinejo v politični medijski prostor. Tako tuji kot domači sponzorji. Bajе se bori tudi za moje pravice, čeprav ji nisem dal nobenega mandata za to. Na stand-upu sem zato pridigal: »Odlučno se moramo upreti nasilju nad ženskami. Kdor danes udari žensko, bo jutri človeka. Evangelij po Mateju/Pisma Toninčanom.« Možakar, teden po dogodku prenežno pahnen po stopnicah, je samo izjema, ki potrjuje pravilo. Tu smo. Nobenih imen in nobenega osebnega stališča. Ves drek je treba

Rade Nikolić

zaviti v celofan, dati gor mašno in se pretvarjati, da ne smrdi.

Štacija, peron, policist in sprevodnik ostajajo za nami. Pes in policist sta videti mirna. Lastnik je pihal kot belorumeni užaljenec.

Pred tedni sem na medomrežju spoznal nekoga, ki mi je v vietnamski restavraciji dovolil, da sem ga prijel za roko, da sem lahko preveril, če je resničen, ker je tako privlačen in ima tak potencial, da sem se bal, da ga pojem skupaj s tapiokinimi palačinkami. Ob kavi sem ga razkazoval v Piafu. Ker je parkiral na prvi možni parking pred našim blokom in ga je tiščalo lulat – najprej sem mu hotel pomagati, ker baje ne sme težko dvigovati, pa roke je imel v žepih – in sem ga povabil spoznati taščo. Ona pravi, da je fejest. Mama ima vedno prav. Danes, preden sem šel na pot, mi je navrgla, da so goste juhe v gostilnah redke. Ja, kot zmenki s srečnim koncem.

Možakar z nemškim ovčarjem mi dolguje pol ure. Hkrati sem mu hvaležen za pojavljanje v tem pisanju. Prav tako sem hvaležen neavtorizaciji originalnega zapisa. Če bi jo dobil, ne bi brali tega, kar berete.

Vzemite prihajajoče leto kot ta zapis. Če ni bilo, kot ste si ga zamislili, če si ga niste planirali, potem poskrbite, da skreirate prihodnje. Kako sem jaz letošnje leto v lanske januarski številki Kraljev ulice javno obelodanil, da bo teklo, pa čez mesec dni. Se mi zdi, da je en tak rezultat kot s Trubarjevimi tezami. Vsem mojim zvestim vernikom v poduk: druga knjiga iz trilogije Biblija greha je izšla. Nekaj sem očitno letos le delal prav.

Še v Celju nismo, pa zadnjo piko pritiskam. Aja, Jean, a kdo pokriva celjsko sceno? Poznam nekoga, ki bi jo lahko. Tudi meni je pred tremi leti Tereza Vuk pomagala h Kraljem, zakaj ne bi zdaj jaz nekomu? Spodobi se in pravično je. Pa ne pozabite, da ima Tereza v januarju novo knjigo zunaj. Egotrip ni nujno slepa ulica. Srečo je treba deliti. Jaz spet delim kuhančka za UP-ornika.

Srečno v 2023. Vsota cifr letnice je sedem. Bajе je sedem srečna številka. Za Sneguljčico je že bila. Bodite nekomu palčki, če ne celo princ.

LJUBA ANA

Ljuba Ana. Izgubil sem vse, kar je bilo nekoč mojega, izgubil sem boj proti samemu sebi in vedno znova me moj stari kartonasti dom spomni na zgodovino mojih brezobraznih dejanj. A vseeno si ostala ti. Prelepa dama, ki svoje lase spenja v tlakovano utrdbo ulic in uličic, ki sem jih prehodil že večkrat, kot bi si upal pomisliti.

Jok me je spremljal noč za nočjo in osamljen ter oropan dostojanstva sem se predal bridkosti življenja, a vendar si bila in si edina, ki mi je nemalokrat ponudila zavetje pred turobnostjo vsakdanje borbe za preživetje. Ljubim te.

Ure se iztekajo v dni, dnevi se iztekajo v leta, pa vedno znova in znova tako ponosno izrečem te besede, ko pa vem, da so te pred mano osvajali veliki možje, učenjaki in voditelji modre krvi, ki si se jih otepala, kakor da bi si okoli srca napeljala bodečo žico.

Blodim, romam, tavam korak za korakom, se sprehajam med tvojimi zidovi, kakor se strastno sprehajajo prsti ljubimca po svilenih odtenkih kože

njegove izbranke, in navkljub vsem slabim stvarim tavam z vzdignjeno glavo, saj mi stojiš ob strani, kjer koli že sem.

Ljubeč objem sivega betona me je pričvrstil na mesto, kjer se počutim domače, kakor vojak, ki se vrača v svoj rodni kraj po dolgem hrepenenju in pomni vsako najmanjšo podrobnost.

Jaz, ki te gledam skozi oči berača, izobčenca družbe, strah v podzavesti vsakega mimoidočega, ki ne želi končati na mestu, kjer sem obtičal, te ljubim bolj kot oni. Ljubim te bolj, kot je doktor Fig ljubil Julijo, ki ga je nesrečno zavračala, in bolj kot jo je ljubil Romeo v zadnjih dneh svojega življenja.

Evforični občutki v samoti, zdaj se sam družim s svojimi mislimi. Z duhovi in sencami preteklosti smo si eno, a vendar me to ne žalosti, temveč se počutim svobodnega in prostega kot še nikoli doslej.

Ne znam opisati prvega vdiha, ko sem dokončal manifest svojih misli, izlitih na

RJ

papir. Danes je nov dan, danes je boljši dan, morda te še kdaj srečam, stari jaz.

A tebi, moja draga Emona, Laibach, ljuba Ana, naj se tlakovane grudi tvojih ulic nikoli ne končajo, naj se parki bleščijo v jesenskem listju kakor še nikoli poprej, naj biserna Ljubljana nikoli ne neha vijugati sem ter tja tako pomirjajoče, tako nežno. Naj ostaneš vedno moja, ljuba Ana.

Lenart Klemenčič

PAPARAZZI ZA REVEŽE

Foto: Jaka Prijatelj

Jaka Prijatelj

Priloga Društva slovenskih pisateljev Vrabec Anarhist se tako kot spletni portal imenuje po neuklonljivem ptičku iz romana Ivana Cankarja Hiša Marije Pomočnice, ki se je na vsak način hotel prebiti na svobodo in ga lahko razumemo kot simbol večne utopije. Čeprav je vrabček v romanu nesrečno končal, smo ga oživili v prepričanju, da mora biti svoboda temelj družbe in ustvarjalnosti. Priloga urejata Igor Divjak in Neža Vilhelm.

Foto: Šimen Zupančič

Luna J. Šribar

POEZIJE LJUDEM, POEZIJE! (ALI ROJSTVO PRVE SLOVENSKE POETIČNE MAŠINE)

Nekoč predavnimi časi, no nekaj let nazaj, je Igor Divjak zamišljeno pohajal okoli Podpeškega jezera. Oblačen dan je bil in tudi nad glavo urednika Vrabca Anarhista so se zgrinjali temni oblaki. »Le kako, le kako naj svojemu Vrabcu Anarhistu pomagam poleteti, da se ne bo ves čas le nemočno zaletaval v steklo kot v Cankarjevem romanu Hiša Marije Pomočnice?« je zamaknjeno tuhtal in sploh ni opazil, da je začelo deževati. Vrabec Anarhist namreč že kar nekaj časa ni prejemal niti drobtinic, ampak je deloval skoraj izključno na prostovoljni zanos njegovega urednika in piscev ter poetov, ki so bili pripravljeni deliti svoja besedila.

In ravno ko je nebo prestrelil prvi blisk, se je tudi uredniku utrnilo: Nekako je treba spraviti poezijo s spleta na ulice, med ljudi, nekakšen avtomat ... In tega, le na videz temačnega dne se je vse začelo.

Ko sva z Igorjem predavnimi časi, se pravi lani, skupaj tuhtala, kako dati polet Vrabcu Anarhistu, in se nama je pridružila še Katja Petrin, kreativna direktorica, je ideja (kot lačen vrabec, ki

plane na drobtinico kruha) spet skočila med nas. »Jasno!« (tega dne ni deževalo) smo vzkliknili glasno. »Poetična mašina je ravno to, kar svet v teh časih norosti, sovražnosti in nasilja še kako potrebuje.« Mašina, ki bo ustvarila več poetične resničnosti. Z arhitektko in slikarko Mojco Fo pa je pesmomat precej začel dobivati tudi konkretne zunanje oblike.

Da materializiraš svoje sanje in v resničnost spraviš robustno mašino, ki pa bo zmožna nositi vso lepoto in tudi brezkompromisnost poezije, pa zagotovo potrebuješ tudi posebnega mojstra. In to mašino je ustvaril mojster Jos – Jože Zajc – v svoji skrivni delavnici.

»Srce pesmomata«, njegov notranji mehanizem, pa so sprogramirali na Fakulteti za računalništvo in informatiko, ki je postala eden izmed partnerjev projekta. Za to je poskrbel študent Luka Galjot pod mentorstvom pred. dr. Boruta Batagelja in prof. dr. Franca Soline.

Poetična mašina je tako postala robotiziran avtomat, ki ti za kovanec podari pesem, obenem jo tudi zrecitira in natisne, lahko pa si jo preneseš tudi na telefon. Do zdaj je Pesmomat s svojo poezijo obogatilo že 55 slovenskih pesnikov in pesnic, za kar smo jim še kako hvaležni!, ima nabor več kot 200 pesmi, antologija pa bo rasla naprej. Zbrane so pesmi vse od obdobja romantike pa do danes, lahko pa izbirate med mnogimi vrstmi. Če ste zaljubljeni, boste zagotovo našli pravo zase, če pa ste ravno slabe volje, bo še najboljše, če si iz pesmatove bogate antologije izberete kakšno »nagravžno«. Recimo tole, ki jo podpisuje Andrej Rozman – Roza.

Vabilo na Gravžev dan

Ob Gravževem dnevu bo ob desetih gnojeva maša,
po njem tekma v riganju in sploh kdo se
gnusneje obnaša.

Foto: Igor Divjak

*Opoldne bo frcanje smrkcljev v tarčo, potem
bo počitek,
ob dveh bomo videli, kdo zna pripraviti bolj
odvraten napitek.
Ob treh bo umetnostno valjanje v blatu,
čemur sledi
ob štirih na bližnjem smetišču iskanje
najgrših smeti.
Ob petih bomo ocenjevali najbolj bebave
pogleda,
ob šestih bo slovesen izbor najbolj svinjske
besede.
Ob sedmih bo požrtija, med njo bo tekma v
bruhanju v daljavo.
Ne zamudite! Pridite ob Gravževem dnevu v
Ostudno dobrovo!*

Da bo za prve korake na videz robustne mašine z mehkim srcem dobro poskrbljeno, jo je posvojila velika družina: Slovenski center PEN, Društvo slovenskih pisateljev, Fakulteta za računalništvo in informatiko in projekt Slovenske pisateljske poti.

Izdelavo prototipnega pesmomata je omogočila Mestna občina Ljubljana, projekt sodelovanja s Slovensko pisateljsko potjo pa je podprl Evropski sklad za regionalni razvoj prek Ministrstva za kulturo in Centra za kreativnost.

Foto: Igor Divjak

Luka Galjot je ustvaril strojno srce pesmomata

Foto: osebni arhiv

Sara Afzali
Iranska pesnica, ki živi v Sloveniji

ŽENSKA, ŽIVLJENJE, SVOBODA!

Lahko rečemo, da je to, kar se zdaj dogaja v Iranu, največja ženska revolucija v zgodovini. V teh 43 letih po islamski revoluciji je žensko telo postalo ideološko bojišče.

Ženska potrpežljivost je bila že leta na meji, a kaplja čez rob je bila smrt Mahse Amini, iranske Kurdinje, ki jo je policija za moralno varnost aretirala, ker ni nosila hidžaba.

Na dan Mahsinega pogreba, njeno kurdsko ime je Jina (Žina), so ženske na pokopališču snele rute in v kurdščini vzklikale: Jen (Žen), Jian (Žijan), Azadi, یەدای ئازادی. Ta slogan je zakoreninjen v kurdskih bojih v zadnjih letih. Naslednji dan so v Teheranu mlade ženske vzklikale v farsiju: Zan, Zendegi, Azadi, زن، زندگی، آزادی. Prevod tega naprednega slogana je: Ženska, življenje, svoboda!

Dan zatem so se uprli ljudje v Kurdistanu, Teheranu in več kot stotih iranskih mestih. Mlade ženske so bile v ospredju protestov. V znak jeze, protesta in žalovanja so si snele naglavne rute, jih zažgale in si postrigle lase.

Kot iranska pesnica in multimedijška umetnica, ki živi zunaj Irana in opazuje dogodke v svoji državi od zunaj, želim povedati dvoje o nedavnih dogodkih in protestnih gibanjih umetnikov. V zgodnjih dnevih protestov je bila sprožena spletna kampanja s ključnikom »Baraye (بارایه)«, kar pomeni »zaradi« ali »za«, s čimer so Iranci opisali, zakaj želijo strmoglaviti islamsko republiko. Pod to oznako je vsak napisal stavek o tem, kar mu je bilo v teh letih odrečeno ali kar mu je bilo odvzeto ali zaradi česar so ga nadlegovali in preganjali, in o tem, kaj bi lahko pridobil s padcem islamskega režima.

V nekaj dneh je ta ključnik postal izjemno priljubljen. Mladi pevec Šervin Hadžipur, ki ni bil dobro znan, je napisal pesem z nekaterimi od teh stavkov, jo posnel v svoji spalnici in delil na svojem profilu na Instagramu. V 24 urah je imel več kot 50 milijonov ogledov in delili so jo večmilijonkrat.

Poezija je imela zelo posebno, pomembno in vplivno vlogo v perzijski kulturi in zgodovini. V hišah, okrožjih, na ulicah, povsod. Največje in najpomembnejše iranske legende so pesniki: Hafiz, Rumi, Sadi, Omar Hajam. V stoletjih so različne generacije brale njihove pesmi ob najpomembnejših perzijskih praznikih. Na obzidjih mest, v knjižnici vsake hiše.

Na primer, na križiščih otroci prodajajo ovojnice, v katerih je list papirja z eno od Hafisovih pesmi. In še vedno veliko mamic svojim otrokom poje uspavanke. Tako da imamo različne vrste uspavank v različnih iranskih narečjih. Ko se poezija meša z

Nasibe Samsaei si je strigla lase na protestu pred iranskim konzulatom v Istanbulu, 21. septembra letos.

26. 10. 22: Iranka brez pokrivala stoji na vrhu vozila, medtem ko se na tisoče ljudi odpravlja proti pokopališču Aichi v Saezu, rojstnem mestu 22-letne Mahse Amini v zahodni iranski provinci Kurdistan, da obeležijo 40 dni od njene smrti.

glasbo, ritem in harmonija pomagata, da besede ostanejo v spominu. In lahko se ponovijo.

V zdajšnjem gibanju je bilo ustvarjenih in se še vedno ustvarja veliko pesmi. Rečemo lahko, da vsakih nekaj dni nastane nova pesem, ki jo ljudje prepevajo na protestih.

Pesem *Baraye* ljudje še vedno prepevajo in je morda najbolj priljubljena zato, ker jo razumejo z vsem srcem in ker pripoveduje o težavah, s katerimi se velik del družbe ukvarja že več kot štiri desetletja.

Pesem govori o različnih vidikih življenja v teh letih, saj je nastala iz javne pobude, zaradi katere je veliko ljudi spregovorilo o svojih skrbih.

Od skrbi za preživetje do strahu pred poljubljanjem, petjem in plesom v javnosti, od osnovnih pravic žensk do normalnega življenjskega sloga. Avtor govori o otroškem delu in okoljskih težavah, kot je onesnaženost mest, starih drevesih, ki so ostala na ulicah in jih uničujejo, o posebni vrsti geparda, azijskem gepardu, ki trenutno živi le v Iranu in je v nevarnosti, da izumre. O svoji skrbi za prihodnjo generacijo Irank in Irancev, do intelektualcev, ki so v zaporu. O afganistanskih priseljencih, ki so se zaradi strahu pred talibani zatekli v Iran in nimajo jasne prihodnosti. In nato zapoje progresivni slogan tega gibanja: Ženska, življenje, svoboda! Nato večkrat ponovi: »Za svobodo!« Svobodo, ki je stara več kot sto let, od časa ustavne revolucije, ko so se zanjo borili v 19. stoletju.

Vzrok za priljubljenost te pesmi ter vpliv glasbe in zlasti besedila v kontekstu mednarodne solidarnosti s trenutnimi protesti v Iranu je, da pesem spregovori o težavah različnih delov družbe. In ljudi nagovarja v preprostem in vsakdanjem jeziku.

Baraye so mnogi Iranci in ljudje po vsem svetu spoznali kot himno protestov.

Avtorja so po objavi varnostni organi hitro aretirali. Represivna oblast je spoznala pomen te glasbe in besedila med protestniki – spodbudila je solidarnost in jim dala moralo. Hitro je postala revolucionarna himna.

Pesem izraža skupno bolečino in trpljenje, upe, razočaranja, želje in izgubo. Ta pesem nas je velikokrat spravila v jok in nas spomnila na vso temo, ki smo jo pustili za sabo. In na to, kako

bi lahko imeli normalno življenje z zagotovljenimi temeljnimi človekovimi pravicami, pa ga nismo.

Druga pomembna zadeva so aretacije in pripor več iranskih filmskih ustvarjalcev, pesnikov, pisateljev in umetnikov, ki so odkrito spregovorili o razmerah, pa tudi tistih, ki so ustvarjali protestno umetnost. Številne med njimi so varnostne sile aretirale in zaprle po tem, ko so objavili kratek videoposnetek ali ilustracijo, risanko, pesem ... njihova družbena omrežja so ugasnila in ni znano, kje so.

Kakšen je pomen umetnosti, vizualnih medijev in literature v razvoju protestov, kako to, da se represivni organi zaradi umetnosti zatekajo k nasilju?

Ko umetnost postane protestna umetnost, je totalitarni režim ne tolerira.

Preprosta definicija protestne umetnosti se glasi: To je umetnost, ki jo ustvarjajo aktivisti ljudskih in družbenih gibanj, ki lahko z njeno pomočjo svoje sporočilo prenesejo do različnih družbenih skupin.

Dokumentarni filmi, karikature, grafiti, animacije, ilustracije, fotografije, kiparstvo, glasba in gledališče, poezija in zgodbe, videoposnetki, narejeni za posebne dogodke, ki se delijo v virtualnem prostoru.

A pravzaprav v času velikih ljudskih gibanj tako umetnost ustvarjajo na ulicah, ljudje improvizirajo. Tako smo videli, kako so si protestnice na ulici začele striči lase, nato pa se je to razširilo in tej akciji so se pridružile številne igralke, zvezdnice, političarke, aktivistke in feministke po vsem svetu.

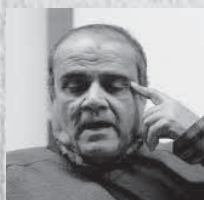
Pesem *Baraye* vsak dan pojejo navadni ljudje na ulicah, študenti v šolah in na univerzah. Ljudje ustvarjajo nove slogane in druge pesmi. Tudi freske.

Represivni režim aretirajo umetnike, pisatelje, aktiviste in intelektualce, ne zaveda pa se dejstva, da v tem trenutku ljudje, ki

Protestnice v Iranu nosijo fotografijo Mashe Amini.

se nimajo za pesnike ali umetnike, ustvarjajo dela, ki so najboljše in najbolj izrazita protestna umetnost te revolucije.

Sameer Sayegh
Iraški pesnik, ki živi v Sloveniji

MUČENIKI

Pred nekaj dnevi je na enem od satelitskih televizijskih kanalov oddajo vodila hčerka pokojnega iraškega skladatelja in pevcu, ki jo odlikuje lep in melodičen glas. Ta pevec je nekoč mene in skupino prijateljev povabil k sebi na večerjo; med njimi se spomnim predvsem pokojnega umetnika Mukhaleda Al-Mukhtarja.

A bistveno je to, o čemer je voditeljica oddaje govorila zdaj. Naredila je veliko intervjujev, večine nisem poslušal, saj namenoma nimam televizije v svojem malem stanovanju. Zavrnil sem napravo, ki samo predvaja lažne novice. Zdaj pa sem jo poslušal na prenosnem telefonu. V oddaji so razpravljali o tem, ali so iraški vojaki, ki so padli v vojni z Iranom, mučeniki ali ne.

Ne glede na to, kakšna stališča so imeli razpravljavci, je treba razjasniti dejstvo,

ki so ga nepazljivo zanemarili. Govoriti bi morali o vseh vojakih, ki so bili pobiti v vseh vojnah in na vseh koncih sveta od nastanka stvarstva dalje, o vseh bojih zaradi človeških interesov, kot je pridobivanje paše za živino in drugo. O vseh vojnah od nastanka gnusne institucije, imenovane vojska, ki trdi, da je njena naloga obramba domovine. Od kod ta arogantnost? Institucija, ki se ji reče vojska, je v resnici tolpa in ima svoje voditelje, ki lažno trdijo, da branijo narode in domovine, zato da ljudi prisilno ženejo na služenje vojaškega roka in da ti potem umirajo za obrambo vodij tolpe in njihovih umazanij. Da bi ta institucija svoje početje legitimirala, je uvedla neokusno obleko, ki je v moderni dobi olivnozeleni barvi in ji pravijo uniforma. Gre torej za institucijo, ki ugrabi in zaslužni ljudi,

OpenClipartVectors

zato da ti služijo interesom vladajoče tolpe. Zaradi tega so vsi, ki so bili pobiti v vseh verskih, ekspanzionističnih in kolonialnih bitkah, na vseh vojskujočih se straneh mučeniki. Pobili so jih, ker jim je grozil meč njihovega lastnega vladarja.

KLOPCA POD SVOBODNIM SONCEM: ANA

Se nam lahko predstaviš?

Ime mi je Ana, štejem 36 pomladi. Sem Ljubljankica, ki je mama 16-letnemu sinu in žena svojemu dolgoletnemu partnerju, njegovemu očetu.

Kdaj si se prvič srečala s prepovedano drogo?

Z drogo sem se srečala že zelo zgodaj. V osnovni šoli sem bila precej osamljena, doma so vladali disfunkcionalni odnosi, oče je veliko pil, mama je imela psihične težave, zato sem iskala nekakšen stik s svetom okoli sebe – starša sta bila sicer zelo dobra do mene, da ne bo pomote. V parku poleg šole so se zbirali mladi. Povabili so me v svojo družbo in sem se odzvala. Pri trinajstih sem tako prvič kadila marihuano. Zaradi te izkušnje zdaj resnično pazim na sina, da ne bi zašel na stranpot, kot se je to zgodilo meni. Dejstvo je, da je danes dostop do drog precej lažji, kot je bil nekoč.

Kako si se počutila po prvem pokajenem džointu?

Prvič, ko sem pokadila džoint, mi je bilo okej, vendar takrat sploh nisem razmišljala o tem, da hočem drogo. Pomembnejše je zame bilo, da imam družbo, da vem, da lahko pridem popoldne v park in se družim, pogovarjam, zganjam norčije. Mladostniško pač.

Kako je prišlo do naslednje stopnje?

Po mojem mnenju in izkušnjah se to praviloma zgodi zaradi koga od vrstnikov. Pri meni je šlo takole ... V 1. letniku srednje šole sem imela sosedo, ki je bila heroinska odvisnica. Skupaj sva se vozili k pouku. Kmalu sem tudi sama poskusila in moram priznati, da mi je heroin sprva pomagal, ustvaril je nekakšen ovoj, odmik, zaščito pred dogajanjem doma in v okolici, počutila sem se bolj samozavestno. Za marsikaj, kar me je prej skrbelo, mi ni bilo več mar. Dobro mi je bilo. Tudi šolo sem naredila. Nato sem se nekega dne zbudila nakrizirana, čeprav misliš, da se to tebi ne more nikoli zgoditi. Prepričan si, da si vikend džanki. Ko si nakriziran, ti ni za živeti. Grozno je. Mamo sem prosila, če gre z mano k zdravniku, da se pozanimam, kako se rešiti iz te zagate. Dobila sem zdravila za teden dni. V tem času naj bi se spucala. Takrat mi je to tudi uspelo. In starša sta me res podprla in se izkazala. A to še ni bil konec moje odvisniške epopeje.

Si kdaj spoznala vikend džankija?

Nikoli. Sprva še nekako gre. Ne jemlješ in ne zapravljaš veliko. Ko pa te v svoje kremplje zgrabi odvisnost, ostaneta samo dve poti. Ali povsem prenehaš s heroinom ali pa ga neprestano jemlješ. Ni vmesne poti. Poznam pa ljudi, ki so navlečeni že celo življenje, a imajo službe, nastanitev, plačujejo stroške itn., skratka znajo živeti z njim. Metadona ali drugih nadomestnih terapij ne jemljejo. Ne vem, kako jim to uspeva in koliko časa jim to lahko uspeva. In prav to, da sem začela piti metadon, si štejem kot eno svojih največjih napak v življenju.

Zakaj je metadon po tvojem mnenju napačna odločitev?

Zato ker ti daje lažen občutek, da si zdrav oziroma da si se vrnil v neko »normalno« življenje. V resnici si še vedno odvisen, le da od metadona v tem primeru. Samo zamenjaš eno stvar za drugo. Prepovedano drogo zamenjaš za legalno na recept, a te ta naredi še bolj odvisnega. In povem vam, zakaj. Na metadonu sem od 17. leta, torej že 19 let, in vse do danes mi ni uspelo prenehati z njim. Ko sem med nosečnostjo prenehala jemati heroin, kokain in vse drugo, z metadonom nisem zmogla prekiniti. Takrat so mi celo hoteli zvišati dozo. Nižanje terapije je velika težava, višanje pač ne. In tudi stroka nima dovolj posluha za nižanje po mojih izkušnjah.

Kako se potemtakem očistiti heroina?

Če se resnično želiš spucati, se boš spucal. Na voljo so ustanove, detoksikacijski programi, komune, podporne skupine ipd. A najpomembnejše je, da si tega resnično sam želiš. Če te želje ni, nimaš nobene možnosti, pa naj te bližnji še tako silijo v to. Vem za primere, ko so odvisniki potrkali na vrata, rekli, da ne morejo več, da se bodo ubili, če jih ne sprejmejo v program, čeprav so vedeli, da so čakalne dobe izredno dolge in je to praktično neizvedljivo. Odvisnost je hudič vseh hudičev.

Ali tvoj sin ve za tvoje težave z drogo?

Moj sin in moj partner sta glavna razloga, da sem se prijavila v detoksikacijski program. Postavljena sem bila pred dejstvo. Ali prenehaš z drogami ali pojdi svojo pot.

Te je bilo strah, da bi v tvoje starševstvo posegel CSD?

Ni me bilo strah, saj s partnerjem lepo skrbiva za svojega otroka. Nekako mi je vedno uspelo razmejiti ti dve popolnoma različni stvari, otroka postaviti pred preizkušnje življenja odvisnice. V tem pogledu sem imela vedno mejo, ki je nisem prestopila. Od zadnjega recidiva že dobro leto vzdržujem abstinenco, tudi terapijo metadona mi je uspelo znižati. Res se trudim. Čutim, da sem prerasla vse skupaj. Resnično si želim, da me sin vidi v pravi luči. V stanju treznosti. Ne želim si, da bi gledal obupano, objokano mamo, ki ne vidi izhoda iz svojih težav.

Torej lahko presekaš z odvisnostjo?

Da. Vem, da lahko presekam. Menim, da sem končno dozorela. Če bi mi spodrsnilo in bi morala razlagati svojemu otroku, kaj se dogaja ... Tega si sploh ne morem predstavljati. Cela družina bi spet trpela. Sin pa je zdaj tako vesel zame.

Bi za konec kaj sama dodala?

Pomagajte si med sabo. Dandanes se ljudje največkrat obrnejo stran, se brigajo bolj zase. Če bi si znali bolj prisluhniti, se več pogovarjali, bi marsikatero težavo hitreje rešili. Ne glejte stran. In naučite se kaj novega. Razširite si obzorja!

Z Ano sta se pogovarjala Rok Pibernik in Jean Nikolič

Radijska oddaja *Klopca pod svobodnim soncem* obravnava različne vidike brezdomstva in socialne izključenosti. Predvaja se na Radiu Študent, 98,3 MHz, vsako prvo soboto v mesecu ob 18.00. Namen oddaje je dati glas in medijski prostor socialno izključenim, da sami iz prve roke povedo, kakšno je njihovo življenje, kakšne imajo strategije preživetja, da spregovorijo o vzrokih in svojih željah ter sami predlagajo, kako bi lahko izboljšali delovanje služb, ki se ukvarjajo s tovrstno problematiko. S pošiljanjem takšnih zgodb v javnost se razbijajo stereotipne predstave in predsodki ljudi in obenem povečujeta strpnost ter razumevanje za njihove težave.

Čajt je, dragi moji. Gamaše so že v delu. Pa ne delam jih jst, ker sm nesposobna, ampak babi, itak, logično. Jelko so postave, to leto nima imena. Na šintu se že kregam, da ne bom nosila rogovijs al pa božičnih kap, ker mi je slabo že ob misli na to. Kaj če me vid ker moj tip s kapo od božička?! Mariah Carrey smo spet odmrzneč in jo bomo zamrzval spet tja do aprila. Piščančki, šuške, puhovke, pimp coats, game of thrones plašči, Uggice, čame za dež, kape s cofki, IDE GAS! Sam fali nam smučišče na Golovcu! Jst ne znam smučat, ampak bi šla pa sam zato, da vidim gaserje v pancarijih hahaha. Kupit moram nove okraske za smreko. Ker jst jo postavim pa jo mam pre do avgusta. Zato, ker je kabel ful blizu kavča. In namest, da ustanem pa pržgem luč, sam upalim smreko :D Nove okraske pa zato, ker mi sosed špijuna v dnevno, pa se je pomoje tastarih naveleču.

MATUŠKA

Bližala se je sobota. Dan prisege mojega brata, ki je služil 15-mesečno obvezno vojaško dolžnost v JLA. Pred letom dni mi je umrl oče, z mamo sva se nekako prebijala sama, kot bi ostala brez obeh, saj brata nisva videla vse od začetka služenja vojaškega roka. Sicer ni bil daleč, na Reki, a pravila v JLA so bila drugačna kot v kasnejšem nekajmesečnem služenju vojske v samostojni Sloveniji.

Star sem bil devet let in že vožnja z avtobusom do Reke se mi je zdela prava pustolovščina. Prav tako vzdušje takoj po prihodu na avtobusno postajo, saj je v mestu vrvelo svojcev v pričakovanju svečanega dogodka. Brat se je kar dobro znašel pri vojaki, pisal nama v vsem času ni kaj dosti, naju je pa bil videti vesel, ponosen nase in v pričakovanju prekomande, ki je običajno sledila zaprisegi. Ta je minila slovesno v prisotnosti ponosnih staršev, svojcev in deklet, ki so se udeležili tega trenutka. Kmalu po dogodku so dobili odpustnice za izhod v mesto s svojci. Mati je skušala skriti žalost, da ni prisostvoval oče, ki se je smrtno ponesrečil v službi leto dni prej. Oblečena v črnilo se je na vso moč trudila, da njena žalost ne bi zasenčila ali kakor koli oslabila veselja tistega dne.

Šli smo na tortice, kremšnite, pivo, ki si ga je brat tako želel. Bili smo veseli. Po koncu obiska smo se odpravili na avtobusno postajo. Malo preden smo prispeli, je brat privlekel iz rokava načrt, kako bi prišel za novega leta dan domov. Mamo je začel prepričevati, naj se z zdravnikom zmeni, da piše v vojsko, da je mama bolna, na smrtni postelji, in prosi, da dovolijo bratu obisk. Mami se je že sama misel na takšno dejanje upirala.

Rekla je, da se s temi rečmi ni za igrati, da se prevečkrat potem res kaj slabega zgodi. A brat je vztrajal in vztrajal. Ko je avtobus speljal s postaje, se je med tekom skozi malo okno drl: »Pa dej no, res tako nared, sej ne bo nič, jst bom pa doma za nov let.« Nekega dne sem bil pozno popoldan zunaj, s kolesom sem se podil po ploščadi pred blokom. Mati mi je zaklicala, naj pridem gor, a je nisem upošteval, zakričal sem ji, da bi bil še malo zunaj in se vozil naprej. Čez čas je prišla dol in mi jezno zaklicala, naj pridem takoj, spravim kolo v klet in grem domov. Prišla sva gor, povečerjala in nato gledala TV. Jaz na stolu, ona ležeč na kavču. Utrujena. Slabo leto vdova, ki je praktično sama skrbela za vse. Bila je takšne vrste oseba, nenehno v skrbeh, da bo vse, kot mora biti. Kar naenkrat je začela stokati, da jo boli glava. Prinesel sem ji neke kapljice iz kuhinje, spila jih je, a še vedno tarnala, da ji bo razneslo glavo. Poklical sem reševalce, nato šel do nje, ji dal glavo v naročje in jo jokaje božal po laseh. Takrat sem prvič opazil »tisti« pogled v očeh, ki sem ga nato videl še nekajkrat v življenju. Pogledala me je in mi brez besed rekla »oprosti« ter odšla. Mati je bila sicer še živa, a brez zavesti. Še enkrat sem poklical reševalce in gledal z okna, kdaj pridejo. Ko so prispeli v stanovanje, so jo zavito v odejo odnesli v reševalno

Foto: Victoria Model

vozilo in odpeljali v bolnišnico. Kaj je sledilo, se ne spominjam, bil sem pri varuški, ki me je nekako umirila, rekoč, da je mama v bolnici in da jo gremo naslednji dan obiskat.

V stanovanju nadstropje nižje je živela očetova teta. Okoli polnoči se mi je utrgalo, planil sem v histerični jok, deroč se, da je mati umrla. Čez manj kot dve minuti je pozvonilo na vratih, bila je teta, ki je prišla povedat, da so jo ravno klicali iz bolnišnice, da matere ni več med nami. Dan zatem se je na vratih prikazal vojak. V vojaški suknji, s torbo čez ramo. Ko mu je že na vratih soseda povedala, da je mati umrla za možgansko kapjo, mu je izginil nasmeš z obraza. Vstopil je in sedel, se obrnil k meni in izrekel besede, ki so me preganjale celo življenje in me še dandanes: »Ti si kriv, ker si jo toliko živcirjal, da si jo v grob spravil.« In četudi tega ne bi rekel, se že celo življenje sprašujem, če nisem nemara res jaz kriv. Morda če tisti večer ne bi vztrajal, da bom še zunaj, se sporekel z njo, da je morala priti pome, kar jo je gotovo razburilo in ji dodatno zvišalo pritisk, morda bi bila tisti dan še živa.

PRED 25 LETI SEM SI PRAVIL, DA ČETRTO APAURINA NE ŠKODUJE, KER JE TO LE ZA ČILIRANJE. SEDAJ SEM NA APAURINIH IN METADONU ŽE 25 LET. MALO ČILIRANJA!

LEGLA BI

Utrujena sem od besed.
Od čustev iz preteklih let.
Ubesečila sem čustva
tistega sramotnega izkustva.

Legla bi. In samo jokala.
S solzami vse bi z duše sprala.
A v verigah lastnih misli
za izprat spomini so prekišli.

Pa se vsakokrat odločim,
da s solzami ves svet zmočim,
da s kislino bazičnih nazorov
se dokopljem do nevtralnno čustvenih prizorov.

Ana_Tom_ska

IN MEMORIAM: LEOPOLD KOŠIR – POLDE

Spoznala sva se menda na Bojzi. Tako smo rekli tistemu taboru, ki je zrastlel 15. oktobra 2011 pred ljubljansko borzo, ime pa je dobil, ko je z napisa BORZA odpadel kovinski Z in smo ga nadomestili s kartonastim J. Vedno pa sem imel občutek, da se pozna že od prej, tako rekoč od nekdaj, a se ne morem spomniti, od kod. Na Bojzo je sčasoma prihajalo tudi vedno več kraljev in kraljic. Tabor je bil za mnoge zavetišče, dnevni center, javna kuhinja, varna soba ... Med množico različnih likov, ki so se zadrževali tam, si bil ti eden od dejavnikov stabilnosti.

Z nami si šel tudi v Litijo, da bi pred deložacijo obranili družino Vaskrsi, ki so ji zaradi dolga 124 evrov podjetju Vodovod-kanalizacija zaplenili hišo. Rubežnik je prišel s celo kolono policijskih vozil. Po nekaj opozorilih so nas policisti začeli enega po enega vlačiti in odnašati v svoje kible. Mene so odvlekli četrtega, takoj za njim Diega in potem druge ... Pojočega majorja, ki sicer ni prišel z nami, a je takoj, ko se je začelo prerivanje, kot srna preskočil ograjo, so ti le s težavo iztrgali iz rok. Ko so nas odvlekli že 18, je ostala samo še kraljevska zadnja linija – Beni in ti. Odvlekli so še Benija in mu pri tem polomili prst, ti pa si se oklenil kičastega levčka na ograji in ga nisi spustil. Mi smo bili vsi že zdavnaj pospravljeni v kible, nekateri smo se vanje že vrnili s čikpavze, na katero nas je spustil prijazen policist s 700 evri plače, ko so se zgoraj še zmeraj ukvarjali s tabo. Na koncu so nas vse odpeljali na pridržanje v Moste. Ker tam niso vedeli, kaj naj s to čudno skupino, so nas takoj izpustili.

Potem ko smo po skoraj sedmih mesecih tabor podrli, smo se redkeje videvali. Vse do tako imenovanih vstaj. Že na prvi so policisti zadimili cel Trg republike. Z eno od dimnih granat te je policist zadel v obraz. Z okrvavljenim licem si jo pobral, odšel do strelca, mu z obraza odmaknil masko in mu kadečo se zadevo porinil za masko. Menda z besedami: »Na, to je tvoje.« To je bilo v petek, iz pridržanja pa so te izpustili šele v sredo, ko si se z novo zanimivo zgodbo pojavil v Rogu. Najini poti sta se potem za nekaj let razšli, dokler se nisem zaposlil pri Kraljih ulice. Vedno si bil že navsezgodaj na svojem vogalu pred dnevnim centrom in prodajal Kralje, zdravo pamet ... ali pa kar modro nebo. Vse je šlo dobro v promet, zlasti zjutraj, ko so zaposleni na sodišču hodili v službo.

V zadnjih letih si se glede vlog za socialko obračal name. Tebi se ni dalo ukvarjati s temi neumnostmi. Nič lažjega. Napisal sem samo ime in priimek, naslov, datum in tvoje navodilo: »Vse iz registra.« Vedel si namreč, da ima CSD vse tvoje podatke. Vlogo sem ti dal še v podpis, priložil (vedno enako) potrdilo o vključenosti v program in odnesel si jo na Dalmatinovo 2. Registri so očitno polni podatkov, saj so ti socialko vselej odobrili. Še naprej si znal s policisti. Nekega dne so vas popisali, ko ste kadili travo. Vsi so prejeli globe, razen tebe. Na tvoj argument, da sta s kolegom kadila isti džojnt in da za isti prekršek ne morejo kaznovati obeh, se je mlada policistka zmedeno ozrla proti svojemu šefu, ki ti je nato odredil zgolj opomin. Ob drugi priložnosti si šel po pomoti v WC napačnega, sosednjega lokala in se zato skregal s tečnim lastnikom, ki je takoj poklical policijo. Policistu, ki mu nikakor ni uspelo dognati dejanskega stanja, si rekel cepec, on pa je v zapisnik napisal, da si mu rekel butec, zato papirja nisi hotel podpisati. Na koncu je moral priti komandir, ki je plačilni nalog raztrgal in vse skupaj nagnal.

V ponujanje Kraljev ulice si kot prostovoljec uvedel največ

Foto: Jean Nikolić

Polde, 2017: »Sem sin edinec malo glupih in nesramno bogatih staršev. Iz individualnih in eventualnih razlogov sem postal prodajalec cestnega časopisa Kralji ulice. Prodajam jih že tako dolgo, da ne vem, ali jih prodajam zato, da živim, ali zato, da jih prodajam. Me že daje demenca. Ko mi zmanjka denarja in časopisov, najraje prodajam zdravo pamet, so taki časi, da gre najbolje v promet.«

naših članic in članov, saj si bil na svojem vogalu vedno pri roki. Potem pa si se nekega dne odločil, da daš odpoved. Vse uradno. Šel si celo na CSD, da ti ukinejo dodatek za delovno aktivnost. Še naprej pa si se redno udeleževal glasbenih in šahovskih delavnic, občasno tudi likovne. Za glasbeno delavnico si malo pred začetkom korone naročil orglice, ki pa jih nikoli ni nihče igral. Najprej zaradi preprečevanja širjenja okužb, potem pa si zbolel. Orglice so obtičale v mojem predalu.

Če sta prej vidva s Štajercem edina lahko dvignila velik koš za smeti ob tvojem vogalu, si v zadnjih mesecih vidno slabel. Na koncu si komaj še prišel do Kraljev. Zaradi svoje značilne trme pa si prepozno odšel v bolnico.

Zadnjič sva se videla v bolnici Petra Držaja, na covid oddelku.

Komaj si me prepoznal, saj sem imel na sebi plastični predpasnik in masko čez pol obraza. Vidno shujšan si ležal na postelji, tako kot so te vanjo položili. Edino oči so se ti živo svetile. Rekel si lahko samo še, da si shiran. To je bila tvoja zadnja beseda, ki sem jo slišal. Še zmeraj pa si se zmoget večkrat hudomušno nasmehniti, tako kot si se znal samo ti. Nisem te hotel utrujati, zato sem kmalu odšel.

Že čez slab teden si nas zapustil. Pogrešamo te vsi, celo tvoj vogal. Ostajajo orglice, na katere nikoli nisi utegnil zaigrati in sem ti jih pustil na Žalah, nepozabni spomini na tvoje dogodivščine in legendarne izjave ter seveda spomin na tvoj edinstveni, »Poldetovski« nasme. Nepozabno.

Matjaž Oven

POLDE JE BIL CAR

Uvedel me je v ponujanje časopisa in z mano delil veliko modrosti z ulice. Skozi čas sva ugotovila, da imava zelo dobro skupno prijateljico, tudi že pokojno, Perico iz Kranja. Obema pošiljam pozdrave in večni mir.

Čuri

POLDETU V SLOVO

S Poldetom sva se spoznala nekje po letu 2000, torej pred več kot 20 leti. Živeli smo na ulici in se preživljali, kakor smo vedeli in znali. To je bil *človek*, res bi ga lahko tako opisal. Bolj človek od drugih kot do sebe ... Ponavadi smo skvotali po Ljubljani, redne nastanitve nihče ni imel, pa tudi tako je šlo, če si poznal prave ljudi. Denarja smo našli dovolj in se znašli na vse mogoče načine. Zakaj pa je meni ostal tako v spominu, vam takoj povem.

Zima je bila, dovolj snega in ledu in mrzlo, da je vse škripalo. Ravno sem se potikal po Ljubljani in nekje staknil – oho – veliko posodo z benzoti. Najprej sem z njimi napolnil sebe in svoje žepe, ostanek pa sem skril tako, da sem dve enaki posodi porinil eno v drugo in s tem dobil dovolj prostora, da sem lahko vmes skril ostanek tablet. Bile so lepo na suhem, pa še videlo se ni, da sta v resnici dve posodi. Že dobro podložen sem seveda kupil tudi heroin, se vrnil v skrivališče, se zadel in padel v temo ... Tema je trajala vse do naslednjega dne, vmes pa je Polde skrbel zame po svojih najboljših močeh – in očitno zelo dobro, saj nezavestno stanje zaradi predoziranja ni hec. Po opisih več prič sem preživel ravno zaradi Poldetovih izkušenj. Še več tednov se nisem ničesar spomnil – tudi tega ne, da sem skril tablete. Nekega dne, dolgo po tem dogodku, sem se znašel na istem placu. Ko sem se motal tam, mi nekaj ni dalo miru, podzavestno sem se hotel spomniti zadnjih trenutkov pred nezavestjo. Hodil sem okoli in se dotikal stvari. Hotel sem se uvesti na posodo ter jo pred tem potežkal, tisti hip pa sem se spomnil vsega.

Polde mi je rešil življenje – ali pa me vsaj obvaroval pred invalidnostjo. Našel me je v snegu na prostoru, kamor je le redkokdo šel.

Robert Ž.

SREČKO POLDE

Pred kakšnimi desetimi leti smo imeli s Kralji ulice razstavo v Socialnem centru Rog, skupaj s celovečernim programom in obveznim žurom na koncu. Slike, nastale na likovnih delavnicah, so bile nalepljene na dolgi steni, druga zraven druge. V tistem času smo namreč veliko slikali.

Na naslednjo likovno delavnico je Polde prišel ves vzhičen in razlagal, kaj se mu je zgodilo. Ko se je žur počasi zaključeval, je ugotovil, da sem njegovo abstraktno sliko obesila narobe. Sliko je odlepil, in ko jo je ravno imel v rokah, da bi jo pravilno prilepil nazaj, ga je nekdo udaril po rami. Bil je eden izmed obiskovalcev, ki ga je vprašal: »Si to ti naslikal?« Polde je pritrdil. Navdušenec nad umetnostjo ga je pobaral, za koliko bi mu prodal svojo sliko. Pa je rekel: »Ne vem, daj mi pet, deset evrov.« Nato mu je možakar izročil 50 evrov, ker je razumel petdeset.

Takšne je imel naš Polde. Pustimo ob strani, da je bila slika vredna veliko več.

Laura, nekdanja mentorica likovnih delavnic

POLDE

Ulična legenda, ki je na železniški postaji poleg časopisa najraje prodajal zdravo pamet, je bil še eden od tistih, ki se kljub svojim neverjetnim sposobnostim ni najbolje umestil v naše družbene okvirje. Bil je kot tisti tihi, skrivnostni liki iz vesternov, ki na koncu šanka iz sence opazujejo dogajanje, v miru pijejo pivo in potem v pravem trenutku vskočijo v kader ter z udarnim stavkom presenetijo vse. Kdaj pa kdaj je tako mimogrede, brez pravega truda, matiral koga v šahu ali pa na ulici improviziral na kitari, včasih celo skočil v Ljubljano in koga rešil iz nje. Bil je vsepovsod, vsi so ga poznali, hkrati pa mu je uspelo ostati neopazen. V svojem življenju je najbrž doživel dovolj zanimivega za kakšno serijo z odlično glasbo po njegovem pestrem okusu. Priznam, da ga večkrat nisem razumel in da me je včasih spravila ob živce kakšna njegova trmasta odločitev, a vseeno sem vesel, da sem ga imel priložnost spoznati.

Polde, počivaj v miru.

Goran J.

POLDETU V SLOVO

Polde. V spominu mi je ostal kot nekdo v karirasti srajci s pivom v roki, ki se je znal sredi belega dne na pločniku nasmejati sam sebi in še tebi. Že res, da je znal kdaj v temu pretiravati, a nikoli se mi ni zdel slab človek. Bil je zabaven – sicer poredko, a sem ter tja sem ujel njegov salto mortale (obrat) čez ograjo. Naj počiva v miru. Upam, da se tam zgoraj še vedno nasmeje sam sebi.

Jordan Amazon

NEVID(E)NA LUBLANA

Vodniki_ce z brezdomno izkušnjo vam preko pripovedanja zgodb predstavijo večplastnost brezdomstva in svoje izkušnje z ulice.

**Pohod poteka v manjših skupinah 3–10 oseb.
Traja 1,5–2 ure. Prispevek za turo po osebi znaša
6 € za dijake, študente, upokojene in
nezaposlene ter 8 € za zaposlene. Možne so tudi
individualne ture za katero prispevek znaša 15 €.**

ZA PRIJAVO NAM PIŠITE NA:

– TURE@KRALJILICE.ORG

– FACEBOOK NEVIDENA LUBLANA

Kraljevi recenzor:

KINODVOR: NOČ GROZLJIVK

Rez!

Ob pričakovanju klasičnega horor filma o zombijih sem bila presenečena, ko sem ugotovila, da pravzaprav gledam situacijsko komedijo, katere zgodba se počasi razkriva in postaja jasnejša med dogajanjem. Film me je presenetil in mi dal nov zagon. Ta nasmejana punčka je bila kot sonček, ki se mu je uspelo prebiti in posijati izza temnih oblakov.

Špela

026
KRALJEVI
ULICE

Nedolžni

V hororju Nedolžni, režiserja Eskila Vogta, skupina otrok med poletnimi počitnicami razkrije svoje temne, skrivnostne moči, ki jih razvijejo kot posledico socialnega prikrajšanja, ogorčenja, odziva na rasizem, da bi lažje preživeli. Njihova nezadovoljstvo in neprilagojenost posledično vodita v zbadanja, maščevanja in krutost. Novi prišleki Ida, njena avtistična sestra Anna in Ben

Vir: Kinodvor

Rez!

ter Aisha, ki svoje moči že obvladata, so preveč zanemarjeni in zbegani, da bi lahko ločili, kaj je prav in kaj narobe. Med igro in v življenju se tako lahko zanesejo samo na svoje mračne in magične misli, a se kaj kmalu njihova igra nevarno zasuče. Kinodvoru se zahvaljujem za podarjene vstopnice.

Špela

SNG DRAMA LJUBLJANA: OTROCI

SNG Drama uprizarja prestavo Otroci angleške dramatičarke Lucy Kirkwood, ki jo je v domačo verzijo preobrazila režiserka Nina Šorak.

Foto: Peter Uhan

Drama na razburljiv način naslavlja pereča družbena in politična vprašanja, še najbolj pa prikazuje ozadja tesnih družbenih razmerij v družini, zakonski zvezi in ljubezenskem odnosu. Zgodba opisuje življenje po katastrofi v jedrski elektrarni nekje na vzhodni obali Anglije. Osebnostno menim, da osrednji motiv, torej jedrska nesreča, navaja trojni pomen. Prvi je globalno segrevanje in jedrsko onesnaženje; bivanje v strupenem okolju, spoprijemanje s težavami, ki jih je nesreča prinesla, od segrevanja ozračja, prekinitve transportnih poti in dobave električne energije ter pitne vode. Drugi pomen vzpostavlja vprašanje, v kakšnem okolju bodo živele mlajše generacije in kako si bodo uresničile sanje v svetu, ki so ga zgradili njihovi predniki. Tretji preneseni pomen pa vidim kot nesrečen začetek zakonske in prijateljske zveze med zaposlenimi v jedrski tovarni.

Ljubljanski Drami se zahvaljujem za podarjeno vstopnico.

Špicparkelj

SNG DRAMA: PARTY, 26. 10.

Predstava Party je satira po istoimenskem filmu Sally Potter iz leta 2017, ki jo je režiral Ilica Buljan. Istega leta je film na Berlinu prejel nagrado nemških filmskih kritikov ter bil predvajan tudi na slovenskem filmskem festivalu Liffe. Party je mešanica nenadnih obratov, nepredvidljivih dogodkov in oseb, ki s svojimi lastnostmi druga drugo izčrpavajo. Posebej bi rada izpostavila Zvezdano Mlakar, ki je dominantno igrala od začetka do konca, z dodelano vlogo, ki me je navdušila. Super je našla svojo pot na odru. SNG Drama Ljubljana se zahvaljujem za podarjeni vstopnici.

Barbara Jozelj

Foto: Peter Uhan

KONCERTNI UTRINKI

Tako kot je bila gobarsko bogata jesen, tako ali pa še bolj je bila bogata tudi koncertna ponudba v prejšnjih tednih. Tokrat smo med vsemi drugimi, prav tako odličnimi koncerti, izbrali tri žanrsko različne dogodke, za vse pa lahko z gotovostjo rečemo, da so najboljši med »enakimi«. Vokalistko, skladateljico in kantavtorico Heley Forh, ki je v okviru Sogodb v Cankarjevem domu nastopila pod umetniškim imenom Circuit des Yeux, zaradi njenega mogočnega glasu postavljajo ob bok ikonam, kot so Patti Smith, Kim Gordon in Arooj Aftab, širša publika pa jo pozna predvsem po njenem udarnem komadu Vanishing. FriForma je v Klubu Gromka ponudila dva zanimiva projekta domačih avtorjev. LIMEN, zvočni in glasbeni celovečerec skladatelja Tilna Lebarja, ter projekt Mladi Raziskovalci V. Oskarja Longyke – καλός, vsekakor glasba, ki te popelje na raziskovanje popolnoma novih in neznanih dimenzij. In iz vsega tega sanjarjenja so nas dodobra pretresli kultni 1000mods, prvokategorniki stoner rocka, ki so se v okviru evropske turneje We Play Loud on Stage ustavili v Gala hali. Bilo je divje,

Foto: Jože Balas

Circuit des Yeux

plesno in zabavno, le naglušni smo bili še kakšen dan in pol po koncertu.

Zbral in uredil: Jože Balas – FOTO NOTE

Foto: Jože Balas

LIMEN V, Urška Rohtaršič

Foto: Jože Balas

1000mods

Najava:

HEILUNG

Litostroj, Dvorana 56, Ljubljana, 5. 12.

Heilung je glasbeno precej težko opredeliti, zato se je uveljavil precej sproščen in na trenutke zavajajoč izraz »experimental folk«. Vsekakor ne gre za vsakdanje poslušanje, saj glasbo namesto z modernimi inštrumenti Heilung tvorijo z inštrumenti, ki naj bi jih uporabljali že v kameni dobi (kosti, palice, bobni, piščali) oziroma pozneje v srednjem veku. Čeprav gre za severnoevropski kolektiv, v glasbi uporabljajo tudi indijska in druga glasbila, se pa besedilno vrtijo okrog starih različic germanskih jezikov, vokalno pa med drugim prevladuje tudi tibetansko grleno petje. Kot predskupini se bosta predstavili dve glasbenici, Eivør Pálsdóttir, znana tudi kot Eivør, s Ferskih otokov in Lili Refrain iz Rima.

GORAN BARE & MAJKE

Orto bar, 10. 12.

Goran Bare & Majke se po dolgem času vračajo na oder Orto bara! Bare je za mnoge eden največjih umetnikov vseh časov, kultni glasbenik, ki ima za seboj že več kot tri desetletja ustvarjanja. V njem ne pojenja žar rokenrola in obljublja nepozaben koncert. Goran Bare & Majke imajo za seboj bogato glasbeno kariero, izdali so že sedem studijskih albumov, pravijo pa, da bo še letos izdan tudi novi, osmi studijski album. Na koncertu bodo odigrali zdaj že kultne uspešnice, kot so: Pozovi me u noč, Teške boje, Divlji cvijet, Život kao rijeka, Put ka sreći in še mnoge druge!

Jože Balas, Foto Note

J: »KOJI JE TO SAD PRAZNIK?«
K: »DAN REFORMACIJE, NATO PA DAN MRTVIH.«
J: »DAN DEFORMACIJE? E, PA SREČAN VAM DAN DEFORMACIJE.«

DNEVNI CENTER

Izza rešetk:

SPREJEMNA SOBA ŠT. 45

Spoštovani Kralji in Kraljice

Spet vas lepo pozdravljam in se vam tudi zahvaljujem, saj mi je v veliko zadovoljstvo, ko vidim svoje delo objavljeno. To kar pišem je le vrh ledene gore dogajanja po priporih in zaporih.

Lačen sem in do glavnega obeda je še dve uri. Že jutraj sem slutil, da bom tu do kosila, ker se spomnim Dada, ki je ob premestitvi en teden pred menoj vse do kosila letal po zgradbi. Mogoče je še delal v pralnici, ko so mu sporočili, da naj spakira. Pravosodneži želijo, da si zapomnim mučno doživetje premestitve, in to najlažje storijo z lažno časovno tisko in priganjanjem.

Zavohal sem vonj po zažganem in pogled skozi rešetke mi je ponudil bel oblak dima. Vonji iz pralnice vedno obiščejo celici 58 in 92. V sobi s številko 90 teh vonjav ni bilo. Niti v sobi 67 in tudi v sobi 50 ne. Ta celica gleda na sprehajališče, ki je na drugi strani, in prav spomnil sem se, da sem že prvo jutro v priporu na Povšetovi 5 Bosanca, ki smo ga klicali Kladuša, skozi ozko okno umazane celice žical za cigareto. Seveda mi Bosanec na dvorišču cigarete ni dal, češ gledajo pazniki. V desetih mesecih pripora sem bival ali prespal v petih različnih celicah ali sobah. Za dobro komuniciranje z dvoriščem je najboljša sprejemna soba, ker ima pod oknom klopec. Ni bilo prvič, da je Črnogorec Salja zažgal perilo v sušilnem stroju. Večkrat pusti perilo nenadzorovano, da se suši na maksimalni temperaturi, saj z obstoječimi kapacitetami drugače ni možno posušiti tolikšnih količin perila. Mnoge rjuhe so že rumenorjavo obarvane, nekaj jih lahko pripišemo njegovi pozabljivosti, nekaj pa črnogorski pregovorni hitrosti. Nekateri jopice, ki jih dajem v zavodsko pralnico, so že za dve številki manjše. Prišel je čas kosila. Še hišnika sta se delala, da sta presenečena, ker sem še vedno v celici št. 58. Želela sta vedeti, če sem razumel, vedel in pričakoval čakanje. »A si še tu?« me je vprašal hišnik, namigujoč na posmehljivi lik paznika, ki se je nasilno prelevil v nujnega opazovalca pri deljenju kosila, da bi upravičil svojo prisotnost in porogljivost. »Saj veš, tu se nič ne premakne,« sem odgovoril uglajenemu postavnemu nasilnežu s pridihom Orienta, ki mi je postregel s hrano. »Želim ti srečo,« je dodal. »In jaz tebi,« sem odgovoril. Nato sem šel na popoldanski sprehod. Z Egipčanom Alijem sem igral šah. Ugotavljam, da se prebivalci muslimanskih dežel prepogosto imenujejo Ali in Muhammad. In prepričan sem, da vsi muslimani mislijo, da sta to najlepši imeni, ki ju ima lahko smrtnik. In na Povšetovi 5 je tudi Muhammad Ali. Prisegam. Ni Cassious Clay, imenuje se pa tako. Tudi boksar Muhammad Ali je imel očitno enako mnenje o imenih, predvidevam, in si je nadel obe najpogostejši ali najlepši muslimanski imeni.

Poklical me je paznik, ki me je pospremil do sobe. Vzemi stvari, greš. Razveselil sem se odhoda. Oprtal sem cule in sledil pazniku. Ustavil se je pred sprejemno sobo št. 45. To je komedija, sem si mislil, saj sem bil prepričan, da se ne bom več vrnil v sobo ali celico, v kateri sem prebil 30 dni kot disciplinski prestopnik. Odprl je vrata celice, ki je po kvadraturi dovolj velika za dve osebi, a v takem prostoru večkrat prebiva tudi po pet oseb. Tokrat je bil notri mladi »slovenski« Črnogorec. Dolgin je po kosilu spet ležal v postelji. Njegova lastnina je bila razmetana po celi sobi. Kljub temu da je trikrat pospravljaj in odnašal svoje reči, so ostali na mizi še njegov televizor in nekaj vrečk. Predvidevam, da ga je to utrudilo in je šel naprej počivat. Široko je odpiral usta in stokal »aaah«. Takoj ko so se vrata odprla, se niti zganil ni izpod odeje. Šele ko mu je paznik povedal, da se seli v drugo sobo, se je zganil. Ko sem vstopil v sobo, sem se počutil kot doma. Ta soba mi bo za vedno ostala v spominu s svojimi karamelno umazano obarvanimi in popisanimi stenami. »Čakamo še drugega potnika,« je povedal paznik. Svoje reči sem zložil na svojo bivšo posteljo, ki je bila prosta, in prosil paznika, da me spet spusti na sprehod, kar je odobril. Na oknu sprejemne sobe se je prikazal obraz. Moj sopotnik na Dob je že v sobi, vendar mi zaradi goste mreže in močnega sonca za hrbtom ni uspelo razločiti obraza na oknu. Približal sem se oknu. »Debeli tu, hehe,« je odgovarjal na vprašanja pripornikov, ki so se zbrali pred oknom sprejemne sobe. To je debeluh, ki je zakuhal zadevo na dvorišču. Prisilil me je, da sem moral nekoga udariti, in jaz sem udaril tistega, ki bi moral le držati jezik za zobmi. Zakaj gre ravno Debeli z menoj na Dob, sem pomislil, ko sem ga videl, in bil prepričan, da to ni naključje. Vse skupaj je nameščeno, da bi se z Debelim soočila. O tem sem prepričan. On je pravzaprav del zagonske sile, ki je sprožila tok dogodkov in zapisovanje dogajanja v sprejemni sobi 45 na Povšetovi 5. Za to sem mu lahko morda celo hvaležen. In tudi zamerljiv nisem, in ta rokopol priča o tem. Sprejemna soba mi je dala veliko, če nič drugega, je vesoljna nagrada že to, da sem napisal svojo prvo tragikomično zgodbo. Debeli me je poklical skozi okno in pozdravil: »Kdo bi si mislil, da bova šla skupaj na Dob, hehe?!« Njegov smeh je simpatičen, le preveč ga je. Medtem ko sem jaz bival v sprejemni sobi, je bil Debeli eno nadstropje višje. Večkrat sem ga slišal, kako je pozno v noč rezgetal. Spraševal sem se, čemu se toliko smeji, dokler se še sam nisem dolge ure smejal Piarju, ko je pravil svojo zgodbo o prijaznem roparju. Meni se je zdelo smešno, ko sem izvedel, da so ga novinarji poimenovali »Prijazni ropar« in se ga je nadimek tako prijel, da ga tudi policisti tako kličejo. To mu je povedal kriminalist.

N. Viktor, ZPKZ Dob

KAJ POMENI BITI ZDRAV – JE SAMOUMEVNO – NI!

V spremstvu paznikov sem bil 3. marca v Ljubljani na infekcijski kliniki. Zdravnica je bila stroga. Vse sem razumel. Zdravljenje je bilo zelo drago. Pozdravil sem se hepatitisa C, ki bi mi sčasoma požrl jetra, grozila sta mi rak in ciroza ... Po prihodu iz zapora želim napredovati. Če bi bilo le možno, bi rad delal z živalmi in za živali, pomagal v sirotišnicah itd., vse, kar bo potrebno, da se bom zadovoljno počutil v svetu, ki je tak, kot je!

Želim si tudi slikati, risati in kipariti, toda nimam prave izobrazbe. Ljubiteljsko lahko sicer rišem (neverjetno dober

risar, op. ured.), morda za kakšnega tatu mojstra? Lahko bi tudi pomagal Kraljem ulice vsak dan! Delal za njih.

A še vedno se zavedam, da sem nadzorovan – gledan – slišan – in jaz tudi slišim občasne besede, ki jih povezujem in spravljam v stavke. To se mora nehati. Če se bo to nadaljevalo tudi zunaj ...

Lep pozdrav, ilustrator R., ZPKZ Povšetova

OTROK STARŠEV NARKOMANOV

Ne bom dolgovezila. Sem druga generacija (če ne štejemo alkohola, bi bila tretja) odvisnikov v naši družini. Moja starša sta v svojih družinah dobila status »črne ovce«. Že pred mano sta bila oba poročena in imela otroka, tako da imam dva polbrata, eden je odvisnik, pa sploh ni odraščal z nami.

Iz rane mladosti se spomnim, da sva bila z »očijem« v Hali A v BTC-ju in da je »vzel« (tako smo rekli namesto ukradel) moško obleko. Etiketa in del obešanke sta mu visela s hrbta. Moji 3–4-letni možgani so vedeli, da je to slabo, zato sem hodila strogo za njim in mu dejala: »Ati, visi ti ...« ter mu skušala poriniti vse za pas. Ker nisem dosegla, je oče zadevo popravil sam. Bil je tako ponosen name. Še leta se je hvalil, kako ga je njegova hči rešila. Že takrat smo se veliko selili. O odnosu med staršema ne bom pisala, povem lahko samo to, da sta se razumela – tudi kasneje, ko sta bila skupaj samo zaradi mene. Nisem bila zanemarjen otrok, materialno še najmanj. Vedno lepo oblečena, z najboljšimi in novjšimi igračami. V OŠ sploh nisem čutila čustvenih posledic, ki jih vse to prinaša. Spraševala pa sem se (in njiu), zakaj sta po eno uro ali več zaklenjena na veceju, in to večkrat na dan. Vsaj skrivala sta »tisto« pred mano, česar, kolikor vem, mnogi starši niso, saj so mislili, da otrok tako in tako ne ve, kaj počno. A povem vam, da ni tako. Že zelo zgodaj sta me poučila, da počneta nekaj, kar je škodljivo, kasneje, letom primerno, pa sta mi povedala več o tem.

Oče je bil veliko zdoma, saj je veliko »delal« po Evropi, da je lahko pokrtil zlorabo drog obeh plus še moje potrebe. Ko pa je prišel domov, je bil moj idol, in vedno mi je prinesel ogromno daril. Ko je delal po Ljubljani, je to bil zame eden boljših družinskih dogodkov. Par z otrokom je bil manj sumljiv. Skupaj smo hodili po trgovinah, ponavadi sva z mami zamotili prodajalko z denimo preizkušanjem čevljev zame, ki jih seveda nisva kupili. Enako prevaro smo izvedli v zlatarnah, kjer smo morali biti še posebej prepričljivi. Ponavadi smo to počeli na morju. Vstopili smo vsak zase, očeta nisva »poznali«. Sprašujem se, koliko treninga je bilo treba, da se to nauči petletnega otroka. Ali pa sem bila naravni talent. Z mamo sva zelo intenzivno in zagreto pomerjali uhančke, oče pa je med tem odtujil nekaj debelih ogrlic. Verjetno se vam

zdi kot v kakem filmu. Takrat je bila to zame dogodivščina, pa še nagradila sta me. Veliko slabih spominov sem najbrž potlačila. Spomnim se tudi, da sem bila veliko sama, vsaj za otroka, ki še ne hodi v šolo. Spomnim se noči, ko sem se jokajoč zbudila iz nočne more in klicala starša. Preverila sem tudi zloglasni WC – prazen. Povsod tema. Tako zelo sem kričala, da je prišla sosedka, kasneje botra, in me čuvala do njenega prihoda. Verjetno jima je kaj očitala ... Zaradi podobnega dogodka mi je še danes ob grmenju neprijetno. Mislim, da je bil tedaj oči v zaporu. Bila je huda nevihta in z muco sva se skrivali pod klubsko mizico v dnevni sobi. Mami je bila v trgovini in verjetno še kje drugje. Starejša kot sem bila, več sem vedela in bila tudi bolj čustveno vpletena, saj smo se res ogromno selili. Grozljivo. To je še danes moja največja travma, odgovorna za vsaj polovico vsega, kar sem kasneje prestala. Lahko povem, da sem vsaj šestkrat zamenjala OŠ, včasih kar sredi semestra – prva polovica 1. razreda OŠ v Ljubljani, druga v Rovinju, prva polovica 2. razreda v Rovinju, druga spet v Ljubljani. In tako naprej. Samo zadnja dva razreda sem končala na isti šoli. Kljub temu sem imela prav dober in odličen uspeh. Selitve so mi povzročale stisko, stres, kasneje pa jezo in asocialnost, občutke, ki jih otrok ne bi smel čutiti. Ti uničujoči dejavniki so se najbolj začeli kazati v najstništvu. Verjetno se sprašujete, kje je bil ob vsem tem CSD. Mislim, da se ravno zaradi selitev ni mogel vplesti, saj ni bilo časa, da bi sploh prišli do nas, pa tudi moja inteligenca je zaslužna za to, saj mi niti enkrat samkrat ni ušlo nič, kar mi ne bi smelo. Kot denimo, ko sta dva moška s pištolo prišla iskat očeta domov, a ga ni bilo. Odprla je mami in ukazala, naj grem pod mizo. Na srečo sta odšla mirno. Enkrat je šel oče sam delat po Ljubljani, mama pa je bila v bolnici, ker je prebolevala sepso zaradi uporabe drog. Kot običajno me je zaklenil. Neobičajno, a so ga dobili in pridržali. Pome in po mojo zvesto muco so morali priti gasilci z lestvijo ter me odpeljati k botri, takrat sem imela devet let. Takšnih in drugačnih zgodb je za celo knjigo. Kljub vsemu sem imela starša rada in onadva mene. In še vedno ju imam rada. Nista znala drugače.

Sabina, ZPKZ Ig

REZERVAT: DNEVNIK OBSOJENCA 0-118/2015

Ta dnevnik je resnična zgodba življenja v ZPKZ Ljubljana, Povšetova ul. 5. Pisati sem ga začel 26. 4. 2015. Naj vam ga bo v veselje brati in naj vam nekaj da, kaj koristnega. Glede na to, da se najde v njem tudi kaj nepojasnjenega, čudnega, nedorečenega, naj vas ne bo sram. Vprašajte. Moj elektronski naslov vam je vedno na razpolago: taubi66@gmail.com.

Sobota, 18. julija

Še ena neprespana noč. Ko začne nabijati, potem nabija. Sem v fazi tega, da odpovem svojo sobo v Dobrunjah. Preprosto so me v rezervatu prepričali, da nisem vreden normalnega življenja, in ko pridem od tu, se vrnem na svojo drago ulico. Preprosto ljubezni svojih prijateljev ne prenesem več in ostudnosti tu delujočih in živečih še manj. Zdaj se resno pojavljajo te težave, ki so se zbužale zadnje mesece svobode v meni. Vem, da me takrat ni nihče razumel. Mi je Hessejeva Siddhartha odprla oči? Po letih mi je spet prišla v roke. Zdi se, da mi je močno odprla zrkla. Mi jih je res? Ne vem – morda.

Z novim, Binetom, obujava spomine na komuno. Sicer res, da sva bila skupaj le mesec med tristotimi na kampu, pa vseeno. Komuno pozna oba in možgani sredi tega golaža potujejo desetletje v preteklost in se naslajajo nad takratnimi dogodivščinami. Žal pa to ne pomaga v destruktivni sedanosti. Jebat ga!

Danes naj bi odpisal Litijanom. A kaj? Tam se imajo lepo – vsi so sončki. Tudi jaz bi bil. Morda bi bilo celo bolje, da mi ne pišejo in me pustijo pri miru v tej kanalizaciji življenja. Občasno čutim, da sem dr. Jekyll in g. Hyde. Eden prevladuje nad drugim. Kdo bo zmagal? Ponavadi zmaga negativno. Bo tokrat tudi? Saj me ne briga. Sobota je danes minila. Še najlepši trenutek je bil popoldan, ko so vsi odšli na sprehod. Kakšen mir v sobi. Na televiziji je kolesarstvo in poleg jaz s sveže kuhano kavo v tej savni. Izkoristiti čim bolj ti dve uri brez obeh trenirkarjev. Ko sta oba nasnifana, ni miru v sobi. Samo pregovarjata se in eden je glasnejši od drugega. Dajte mir! Dejte gmah! Ko umreš, je tišina. Upam.

Taubi

TEBI, »PSIHIČNEMU BOLNIKU«

Ta post posvečam tebi, shizofrenik, ki te ne poznam, ampak vem, da nas je veliko. In vem, da je hudo. Če tebi povem in če tebi ponudim podporo in spodbudo, upanje, optimizem in razumevanje, mislim, da bom rešila sebe. Rešila se bova oba. Pridejo trenutki, ko mislim, da ne bom zdržala. Če si bolan, je vsako breme ali pritisk preveč. Ker sem shizofrenik, sem veliko doma. Notri. Včasih zaidem na spletne forume, kjer se socializiram, kjer je najlažja pot do tega, da si v družbi, da se pogovarjaš. A me mnogokrat ozmerjajo in žalijo. Tudi grozijo, da me bodo prijavili na CSD, kjer mi bodo vzeli podporo: prezir, besede, kot so pujsa zavaljena, manipulatorka, parazit. Velikokrat pravijo, da sem imela samo eno epizodo in da shizofrenije sploh nimam. Mnogokrat me že zato, ker si želim biti zdrava, pahnejo v obup, da si želim opustiti zdravila. In vedno je tako, da se odstranim.

V hiši živim z ljudmi, ki se jim težko izognem. Žalijo me dan za dnem v zvezi z mojimi kilogrami. Mislijo, kako so pametni in kako smešno je, ko nekdo vsakič, čisto vsakič, ko me vidi, izvaja pritisk z *veš, vse se da, samo izgovorov ne iskat* in podobnimi poceni forami, kot je *boš videla, zdaj si še mlada, ampak se ti bo vse maščevalo, ne išči izgovorov*. In je hudo, ko želijo, da greš čez sebe. Vem, da samo ti in jaz veva, kako je jemati tako močne tablete. In vem, kako ti je, ko nimaš volje. Vem, kako je, ko si tako apatičen, da en mesec ne greš iz stanovanja. In potem moraš nekam iti, a te tako zelo bolijo podplati. Pa ne zato, ker imaš platfus, ampak zato, ker si tako zakisan. Zato ker imaš otrdele mišice kot posledico jemanja antipsihotikov. In doživiš olajšanje samo takrat, ko vzameš Akineton, ki je mišični relaksant. Pa ti rečejo sarkastično: »Tableto na tableto. Je dobr papat tablete?«

Ko si v stadiju rahle remisije bolezni, bi te svet najraje raztrgal. Ker ti nič ni. Ker deluješ normalno. Nobeden pa ne živi z nama, kajne? Jaz sem se oktobra le stežka oprhala po 14 dneh. Poznaš to, ne? Dokler nisem zbrala vseh atomov moči in odšla pod prho. Vem tudi, da je tvoje stanovanje razmetano, da imaš nered. Če ne v stanovanju, pa v glavi. Vem, da ne zdržiš rutine, vem, da ko se česa lotiš, tega ne spelješ do konca, ker ne moreš. Vem, da tudi knjige težko bereš, ker nimaš koncentracije. In je težko. Knjigo brati je preprosto naporno. Vem, da se starši ali partner nenehno derejo nate. Piješ alko? Kadiš čike? Tudi to vem, kakšno olajšanje ti prinašajo te stvari.

Kamor koli se obrneš, je vse ena velika stigma in nerazumevanje. In to, da sem danes močna za naju, je moje največje prekletstvo. Vedno sem bila željna znanja. V šoli sem bila zelo dobra učenka. Znanje sem vsrkavala kot goba. Včasih mi rečejo, da sem enciklopedija na dveh nogah. Medicina, pravo, biologija, zgodovina, matematika, fizika. Vse to mi je zelo zanimivo. In ko sem zbolela, sem želela vedeti, za kaj sploh gre, ter prebrala ogromno literature. Razširila sem si obzorja, se povezala s strokovnim kadrom. Zdaj mi pravijo, da mi nič ni, ker ni možno, da se zaveš bolezni. Zato ker jo resnično skušam držati v šahu, nočem, da me ona nadzoruje in mi kroji življenje. A mi ga, česar nihče ne razume. Niso krive tablete, debela si zato, ker žreš, se ne gibaš in si lena. Nimaš težave s spancem in bioritmom, problem je, ker nimaš discipline, vstajati je treba vsak dan ob isti uri. Nimaš kognitivne motnje in nimaš poškodbe koncentracije. Vsi so kar naenkrat zdravniki.

Prejle je šel F. na fitnes. In se je moral ponorčevati: »Grem po

Bianca Blauth

tablete za hujšanje. To so take tablete, ki jih ti ne maraš, ker imajo preveč stranskih učinkov, haha.«

Veš, kdaj ob koncu dneva izgubljaš moč in voljo do življenja. Vem, kako ti je, ko si v stiski. Vem, da je denar težava. Jaz sem beračila po našem okolišu šest let. Ti tega nisem povedala? Tudi jaz si sposojam. Ne samo ti. Vem, da samo s socialno pomočjo ne gre. Nisi edini. To je *grand prix* vseh shizofrenikov. To je bolezen mladih. Ne starih. Okoli dvajsetega do petindvajsetega nas 90 % zboli. Nimamo delovne dobe, nimamo poklicev. Na začetku življenja smo. Ostan nam le življenje na socialki. A ne žri se. Ne vejo, kako je biti mlad in biti revež. Vedo pa povedati, da bi moral delati. Čeprav si ne ti ne jaz ne predstavljava, kako bi to bilo videti. Vem, da ti rečejo, da si parazit na socialki, in vem, da ljudje cenijo samo tiste, ki delajo. Vsi drugi smo paraziti.

Potem se začne bitka, rečeš si, da nisi bolan, in to postane nevarno. Prenehaš z zdravili in nato je še slabše in še huje. Veš pa, da si okej, ko jih jemlješ, brez blodenj. Cena za to pa je, da si ena navadna rastlina, zavaljenec, lenuh. Nič ni od tebe pa še umazan si občasno. Higiena peša. Lej, to veva samo jaz in ti. Dokler jim ne porineva teh tablet v goltanec. Enkrat je sorodnica en mesec jemala antipsihotike zaradi tesnobe, slučajno sem jih videla v smeteh, pa sem jo o tem povprašala. Je rekla, da jih je nehala jemati, ker sploh ni mogla delovati. Nato mi je rekla, da me zdaj razume. Zdaj, leta kasneje, je na to pozabila in mi očita, da nimam denarja, ker sem brez službe in lenuh, da naj to kar sebi pripišem. Ljudje so žleht. Edina stvar, ki me še žene naprej, so ljudje, ki se mi osebno oglašijo. Ne želijo pisati v komentarje. Ne izpostavljajo se. Ja, tako velika stigma je to. Da je tudi komentar z imenom in priimkom težava. Obupane mame, partnerji, očetje ... Ljudje, ki jim je olajšanje, ko vidijo, da niso sami.

Zato danes midva nisva sama, dragi bolnik. Nisem klicala na klic v duševni stiski. Ob takih urah je vedno zasedeno. Vse do jutra linija ni prosta. Veš, koliko je takih, ki iščejo oporo. Danes pač še ne bova obupala. Danes ni čas za to. Mava to. Morva. Ne razumejo. Zato sva tukaj midva, da jim dopoveva. Drži se.

Maja Klemenčič

GIACOMOV FOTO KOTIČEK

URBEX* NI SAMO FOTOGRAFIJA, ZAČNITE PRIPOVEDOVATI ZGODBE

<https://www.giacomodoni.com/>

Spoštovani fotograf urbexa,

to pismo vam pišem, da bi vas povabil, da na stvari pogledate z drugega zornega kota, in da bi vas prosil, da prenehate (samo) fotografirati in začnete pripovedovati zgodbe.

Ne zahtevam od vas, da ne fotografirate zapuščenih krajev, želim pa si, da v celoti ohranite spomin nanje, da ustvarite povezave z njihovo dediščino.

Ne brišite imen zgradb z izgovorom, da jih rešujete pred vandali: brišete zgodovino kraja.

Pozabljena soba

Foto: Giacomo Doni

Zapuščeni medvedek

Foto: Giacomo Doni

Lutka brez glave

Foto: Giacomo Doni

Ne poskušajte prestrašiti tistih, ki si ogledujejo vaše fotografije, s prikazovanjem medicinskih artefaktov, raje jim pripovedujte o ljudeh, ki so bivali tam.

Ne fotografirajte vznemirljivosti arhitekture za vsako ceno, prikazujte, kako lahko njena preteklost vpliva na sedanost.

Tako lahko ohranite spomin.
Tako lahko resnično spremenite stvari.

Giacomo Doni
Prevedel Jean Nikolič

* Urbana raziskovalna fotografija (urbex) je umetnost iskanja starih in zapuščenih stavb in lokacij, njihovega raziskovanja in fotografiranja.

Rentgenska slika

Foto: Giacomo Doni

IN MEMORIAM: SEJFO BEGANOVIĆ

Z žalostjo javljamo, da je preminil še en dolgoletni član društva. Sejfo Beganović je časopis aktivno ponujal od januarja 2011.

Naj ti bo rahla zemlja!

KU

Foto arhiv KU

KRAVŽLJANJE MOŽGANOV

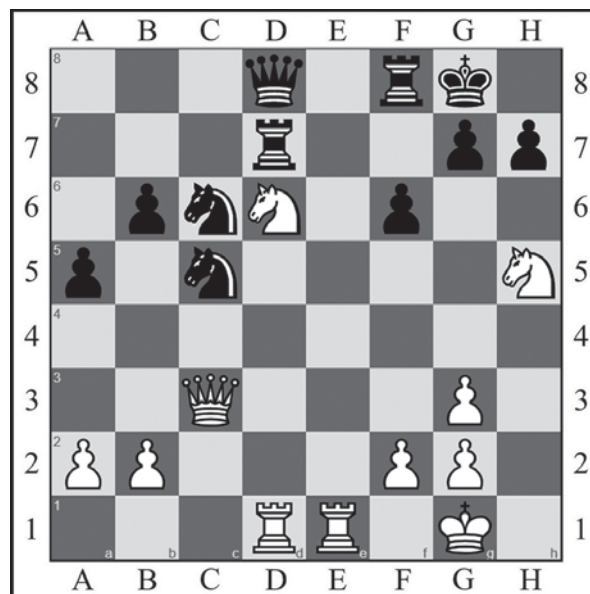
Iz igre Le Quang Liem (2712) – Vo Thanh Ninh (2414),
Hošiminh, 2017

Na potezi je beli. Črnega matira v šesti potezi.

Jean Nikolič

Standardni algebrski šahovski zapis:

pijon/kmet – brez oznake, S – skakač, L – lovec, T – trdnjava,
D – dama, K – kralj, x – jemanje figure, + – šah, ++ – mat,
O-O – mala rokada, O-O-O – velika rokada, = – remi/
ponudba remija, e. p. – en passant (kmetovo jemanje
mimogrede).

REŠITEV JE OBJAVLJENA NA STRANI 34.

Vir: chesspuzzle.net

KOMENTARNICA: 030 323 128

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRANOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRLI KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. OB VSAKRŠNI URI JIH LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 128, NA UREDNISTVO@KRALJIULICE.ORG ALI NA NAŠ FACEBOOK PROFIL. VABLJENI H KOMENTIRANJU!

SMS, 25. 10. >> Pozdravljeni, le zahvalil bi se vam rad za vse čudovite zgodbe ljudi, ki jim gre malo težje v življenju. Rad prebiram vašo revijo. Z vsem spoštovanjem. Lep pozdrav z Goriškega. Miloš

E-sporočilo, 21. 10. >> Spoštovani, včeraj dopoldan, Lidl Žalec. Vse pohvale gospodu, ki je ponujal časopis, huda graja pa kupcem Lidla. Redkokdo si je vzel sekundo časa in odgovoril na vljuden pozdrav. Sramota! »Jutri« smo lahko na njihovem mestu in marsikdo tudi bo. Tako kaže. Vse dobro vam in vsem članom in članicam. Podpiram! LP Jurij

E-sporočilo, 5. 11. >> Spoštovani, v sredo, 1. novembra, sem parkirala na parkirišču v parku Tivoli. Ko sem želela plačati parkirnino, pa se je zataknilo. Kartice mi parkomat ni želel sprejeti, nato sem ugotovila, da nimam dovolj gotovine, Urbane

nisem imela s seboj. Medtem ko sem po avtomobilu in torbici neuspešno iskala kovance, mi je v avtu zaspal otrok. Klicala sem v klicni center, kjer so mi povedali, da mi preostane le to, da poiščem bankomat in dvignem denar, saj parkomat moje kartice ne bo sprejel. Takrat mi je na pomoč priskočil eden izmed vaših članov, Georgi (se opravičujem, če si nisem pravilno zapomnila njegovega imena), in mi prijazno plačal parkirnino. Ko sem zapustila parkirišče, sem se takoj odpeljala do bankomata, gospodu vrnila denar in se mu zahvalila. Gospodu Georgiju sem neizmerno hvaležna za dejanje, ki mi je olajšalo in zelo polepšalo dan ter mi vrnilo vero v dobre ljudi! Hvala! Lep pozdrav. Živa

10. 11. >> Pozdravljeni, križanka je težja kot v Dnevniku ali Delu! Andrej

OGLASNA DESKA

Izšel je drugi slovenski prevod knjige Willa Halla z naslovom Vodnik za opuščanje uporabe psihotričnih zdravil v skladu z načeli zmanjševanje škode. Zanimirani jo lahko kupite po ceni 3 € na sedežu društva Pražakova 6 v Ljubljani, ali jo naročite po ceni 5 € po pošti.

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Podari knjigo in jo prinesi na Kralje. Pražakova 6, 1000 Ljubljana.
Pon.–pet. 8.00–15.00.
Tel.: 059 022 503

Društvo Kralji ulice se za donacije v mesecu novembru zahvaljuje:

- pekarni OSEM,
 - slaščičarni ZVEZDA,
 - fotostudiu FOTO GRAD za pet kupončkov za fotografiranje,
 - fotostudiu FOTO TIVOLI za pet kupončkov za fotografiranje,
 - ŠPELA ŠKOFIC s. p. za 111 novih spodnjih hlačk,
 - NK OLIMPIJA za vstopnice,
 - KK CEDEVITA OLIMPIJA za vstopnice,
 - društvu LAJKA za hrano za brezdomne domače ljubljence,
 - NZS za brezplačne vstopnice in
 - vsem dobrim ljudem za oblačila, obutev, hrano in denarna nakazila.
- Se priporočamo za naprej.

Če želite objaviti svojo življenjsko zgodbo, nam jo lahko pošljete na urednistvo@kraljiulice.org ali nas pokličete na 030 323 128.

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak torek 15.30–16.30 v Športni center Triglav za Bežigradom (bašon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

Prosim ljudi dobre volje, da na Kralje ulice prinesejo odvečno volno, saj zelo rada štrikam. Hvala! Iva Tisa

033
KRALJI
ULICE

Delovanje našega društva lahko podprete tudi tako, da nam namenite 1 odstotek dohodnine, ki vam jo država odmeri za preteklo leto. To storite s spodnjim obrazcem, ki ga izpolnite in

pošljete na pristojni urad FURS (v Ljubljani je naslov: Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana). Hvala!

PODATKI O DAVČNEM ZAVEZANCU:

(ime in priimek davčnega zavezanca)

(podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

(poštna številka, ime pošte)

Davčna številka

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(pristojni finančni urad)

PODRAŽILI SO SE KRALJI ULICE. TUDI BREZDOMNI SO TRŽNO BLAGO.

ČRTOMIR CLONSKY

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	2	3	9	5	6	0	4	6	1%

V/Na _____, dne _____

podpis zavezanca/ke

AVTOR JOŽE PAUMAN	ZAHODNO- AFRIŠKO DREVO, KIGELIJA	MAJHNO VODNO VOZILO NA NOŽNI POGON	KDOR DELA V KAMNO- LOMU, KAMNOSEK	HIŠICA ZA PRODAJANJE ČASOPISOV	BEOTIJEČ	KEMIJSKI ZNAK ZA MANGAN	NEPRI- JETNOST, TEŽAVA	MEHKA, PROSOJNA KAMNINA ZA IZDELAV. OKRASKOV	KEMIJSKI SIMBOL ZA RADIJ
SLAVKO PREGI			GR. BOGINJA ZEMLJE						
KUŽNA BAKTERIJA V VODI									
KONCERTNA ALI PLESNA DVORANA						PAULANKA			DEPARTMAN SEVERNO OD REKE ORINOCO
GL. MESTO GROFIJE KILDARE NA ŠKOTSKEH						ANTIČNO IME OTOKA RAB			
PIJAČA STARIH SLOVANOV			JEDIZ RIBJIH IKER			JABOLKO RDEČE BARVE			
IZVIR, POREKLO			BRIT. FILM. PRODUCENT (J. ARTHUR)						
ČEVLIAR (SLABŠALNO)					MESTO NA HVARU				
					IME SRB. IGRALCA TADIĆA				
							MESTO V BRAZILJI, ZAH. OD SAO PAULA		
NEMŠKI KIPAR (HUGO, 1871-1940)	LOVRO TOMAN	GR. UČENJAK IN FILOZOF (OK 275 DO 195 PR. N.Š.)	DOBČEK IZ OPOROKE	JUNAK STRI- POV MIKIJA MUSTRA IME IGRALKE BEGOVIC			STAREJŠA OZNAKA ZA IGRALNO KARTO, AS		
					INDIJSKI POLOSEL		NADAV, NA- PLAČILO		
HIPEC					PODATEK, KI KAŽE STANJE		ARŠID		
					OBRAMBNI IGRALEC PRI IGRAH Z ZOGO		AM. FILM JERRYJA ZUCKERJA "GHOST" IZ LETA 1990	ŽIVINSKI TAT	V IND. KNJIŽ. OZNAKA ZA ZBIRKE UREJENIH BESEDIL
GORATA SAVANSKA POKRAJINA V SEVERNEM DELU EKVATOR. AFRIKE					ZNAMKA ŠPORTNE OBUTVE				
ŠPORTNI KLUB IZ MILANA					AFG. LETAL. DRUŽBA				
SMUČARSKI SKAKALEC (DAIKI)			NEVEZANA, PISANA ALI GOVORJE- NA BESEDA	LETALO		VRSTA, ŽANR	NAJVEČJI OTOK V KARIBIH		
ZVEZDA, KI NENADOMA ZAŽARI IN IZGINE				ODPRTINE V STENI, ZIDU	REKA V BRETAGNI, FRANCIJA		NASELJE PRI DOMŽALAH		
NAJVEČJI NARODNI PARK V VZH. AFRIKI, V KENIJI					PRISTANIŠČE NA DUGEM OTOKU		ANGELČA HLEBCE		
IME PREBI- VALCA PO KRAJU					KDOR SE UKVARJA S PREDELAVO SLIV			KATHARINE HEPBURN SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE	
PREJA IZ NESKONČNO DOLGIH VISKOZNIH VLAKEN					PREKUČUH , POLITIČN PRE- VRATNEŽI				
					BRAZILSK PISEC (OSMAN, 1924 - 1978)		ANGLO- SAŠKA MERA (VOZEL)		
					MALAJSKA BARVALNA TEHNIKA		OTROŠKA DEJAVNOST		

Sestavl.: Jože Pauman

ARAUCA – departman sev. od reke Orinoco, EGEE – fr. jazz glasb. (Claude), LINS – v ind. knjiž. oznaka za zbirke urejenih besedil, ZVRST – vrsta, žanr

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Rešitev šahovske uganke: 1. Dc4+, Kh8;
2. Sf7+, Txf7; 3. Dxf7, Txf7; 4. Txd8+,
Sxd8; 5. Te8+, Tf8; 6. Txf8++

NAGRADNA KRIŽANKA

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite do konca tekočega meseca na urednistvo@kraljiulice.org ali na naslov Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana. Petim izšrebanim bomo podelili knjigo Meseno spoznanje, avtorja Franja Frančiča.

Iskrene čestitke nagrajencem in nagrajenki pravilno rešene oktobrske nagradne križanke, ki so: Silvo Slaček iz Maribora, Teodor Jurše iz Trzina, Dejan Kovačič iz Nove Gorice, Janez Benedičič iz Škofje Loke in Marisa Mejač iz Novega mesta.

Vesna: »Možnost ponujanja
časopisov mi omogoča
dostojnejše preživetje.«

